

Riihimäen palveluverkkoselvitys 2019

16.1.2020

Laatija: Heikki Lonka ja Johanna Tschokkinen

WSP Finland Oy

Sisällysluettelo

1. Hankkeen tavoite	4
2. Uusi tulevaisuus	5
3. Suunnitteluprosessin kuvaus	6
4. Riihimäen palveluverkon nykytila-analyysi	8
4.1. Väestö	8
4.2. Riihimäen kiinteistöt palvelualoittain	8
4.2.1. Hallinto- ja tekniset rakennukset	12
4.2.2. Päiväkodit	12
4.2.3. Koulut	12
4.2.4. Nuorisokeskus	13
4.2.5. Sote-rakennukset.....	13
4.2.6. Kulttuurarakennukset	14
4.2.7. Liikuntarakennukset	15
4.3. Analyysin periaatteet	17
4.4. Koulutuspalvelut	17
4.4.1. Koulujen bruttoneliöt	17
4.4.2. Koulujen toiminnan kulut.....	18
4.4.3. Koulujen ylläpidon kulut	19
4.5. Varhaiskasvatuspalvelut	21
4.5.1. Päiväkotien bruttoneliöt.....	21
4.5.2. Varhaiskasvatuksen toiminnan kulut	21
4.5.3. Varhaiskasvatuksen ylläpidon kulut.....	22
4.5.4. Koulun ja varhaiskasvatuksen toiminnan ja ylläpidon yhteiskustannukset.....	24
4.6. Kaikkien Riihimäen kiinteistöjen ylläpitokulut	25
4.6.1. Johtopäätökset	27
5. Kyselyn tulokset	27
6. Osallisuustilaisuus	30

7.	Neljä vaihtoehtoista mallia.....	32
7.1.	Teoreettinen malli	33
7.2.	Tiivis malli	34
7.3.	Keskivertomalli	36
7.4.	Väljä malli	38
8.	Mallien vertailu	40
8.1.	Kustannukset.....	41
8.2.	Säästöt	43
8.3.	Bruttoneliöt eri malleissa.....	44
8.4.	Takaisinmaksuaika	45
9.	Johtopäätökset	46

1. Hankkeen tavoite

Hankkeen tavoitteena oli luoda Riihimäen kaupungille palveluverkkoselvitys, joka koskee koko kaupungin organisaatiota ja kaikkea sen palvelutuotantoa. Selvityksessä otettiin huomioon toimintaympäristön muutokset, kaupungin kasvusuunnat, olemassa olevien kiinteistöjen kunto ja kaupungin taloudellinen tilanne.

Palveluverkon suunnittelulla huolehditaan palveluiden saatavuudesta ja säävutettavuudesta. Palveluverkot suunnitellaan tavallisesti noin 20-30 vuoden päähän. Tässä suunnitelmassa suunnittelun ajankohdaksi valittiin vuosi 2040.

Palveluverkkoselvityksen keskeinen sisältö on kaupungin toteuttamien palveluiden nykytilan selvitys, kiinteistöomaisuuden ja kiinteistöissä tapahtuvien kaupungin ydintoimintojen nykytilanteen selvitys, jonka perusteella voidaan suunnitella tulevaisuutta; palveluiden sijoittumista, mitoitusta ja investointitarpeita. Palveluverkkoselvityksessä on huomioitu myös palvelutarpeet, tilojen yhteiskäyttö ja muuntojoustavuus.

Tarkasteltavat palvelut ovat kaupungin ydinpalvelut:

- koulutuspalvelut
- varhaiskasvatuspalvelut
- nuorisopalvelut
- sosiaali- ja terveystarpeet
- vammaispalvelut
- vanhuspalvelut
- liikunta- ja vapaa-aikapalvelut
- kulttuuripalvelut
- hallintopalvelut

Selvityksen ulkopuolelle jätettiin kaupungin asumispalvelut.

Edellisen palveluverkkoselvityksen kaupunki on laatinut vuonna 2012.

Kun halutaan tarjota kaupungin jäsenille tiloja ja palveluita laadukkaasti, on huomio siirrettävä rakenteiden ylläpitämisestä palveluihin. Kiinteistöt ovat merkittävä, mutta eivät kuitenkaan tärkein tekijä, kun palveluja suunnitellaan ja tuotetaan. Palvelut tulevat ensin ja kiinteistöt ovat niiden tukitoiminto.

2. Uusi tulevaisuus

Kiinteistökulut ovat vain osa toimintabudjetista. Ne kuitenkin vaikuttavat suuresti tapaan ja tehokkuuteen, joilla palvelut voidaan tuottaa. Jos ylivoimaisesti suurimman menoerän eli palvelutuotannon tehokkuutta saataisiin nostettua edes hivenen, säästynyt rahasumma olisi suuri verrattuna kiinteistökuluihin.

Jos hetkeksi unohdetaan nykyisen kiinteistökannan asettamat rajoitteet, voidaan palveluverkko suunnitella tehokkaimmalla mahdollisella tavalla nykyinen ja tuleva väestö huomioon ottaen. Tämän jälkeen voidaan ottaa tarkasteluun olemassa oleva kiinteistökanta ja esittää kysymys, kuinka suuri muutos kiinteistöihin vaaditaan, jotta ihanteellisin mahdollinen palvelutuotannon malli voidaan toteuttaa. Sen sijaan, että yritetään paikkaamalla ja parsimalla pitää vanhaa kunnossa, voitaisiin harkita uuteen sijoittamista.

Kun muistetaan että yleensä kiinteistökulujen osuus on 20 % kiinteistöt ja toiminnan kulut 80 % kokonaiskuluista, niin toiminnan kulujen 5 % säästö luo mahdollisuuden investoida kiinteistöihin 25 % enemmän. Tämä mahdollistaa suuretkin peruskorjaus- ja uudisrakennusinvestoinnit. Lisäksi on otettava huomioon, että uudet tai täysin korjatut kiinteistöt kuluttavat vähemmän energiaa ja ovat helpompia huoltaa. Laatu paranee sekä toiminnassa että toiminnan ympäristössä. Home- ja kosteusongelmista päästään eroon. Jos investointiohjelmassa onnistutaan hyvin, voi lopputuloksena olla kokonaiskulujen huomattava säästö ja merkittävä toiminnan laadun nosto.

Otetaan esimerkiksi opetus- tai päiväkotiryhmien koot. Vaikka niitä ei kasvatettaisi yhtään, varsinaista tuottavaa työtä tekevien lisäksi tarvitaan johtoa, tukihenkilökuntaa ja tukipalveluita. Näitä on suhteessa vähemmän ideaalisesti mitoitetuissa yksiköissä. Jos halutaan laittaa rahat toimintaan eikä rakentamiseen, on yksikköjen koko harkittava tarkkaan. Myös palvelutarpeen määrän muutokset on helpompi hallita suuremmissa yksiköissä.

Isommassa yksikössä voidaan opetusryhmäkokojen vaihtelua hallita paremmin ja jakaa opettajien työpanosta tasaisemmin useammalle oppilaalle kaikissa tilanteissa. Samaa ajattelua voidaan soveltaa myös muussa palvelutuotannossa, kuten päiväkodeissa ja palvelukeskuksissa. Henkilökulut ovat kunnan suurin menoerä, ja jos halutaan saada aikaan laadukasta ja tehokasta palvelutuotantoa, on henkilökunnan panos pyrittävä jakamaan mahdollisimman tasaisesti asiakkaiden kesken.

Jos yksikkökoot kasvavat, eikö se laske palveluiden laatua ja saatavuutta? Liikennekin lisääntyy, kun joudutaan kulkemaan pidempiä matkoja. Ihan näin ei asia ole. Alueellinen saatavuus voi vähentyä, mutta saatavuuteen kuuluu

myös ajallinen näkökulma. Pieniin yksiköihin ei voida taata riittävää palvelutarjontaa ja palveluita joudutaan hakemaan muualta. Joitain palveluita, esim. opetuksen tukipalveluita, voi jäädä jopa kokonaan saamatta. Usein myös riittävää teknistä varustelua ja teknistä tukea ei voida taata hajanaisessa palveluverkossa. Tai ainakin näiden asioiden järjestäminen on hyvin kallista.

Pienten yksikköjen välillä syntyy väistämättä myös enemmän liikennettä. Kaikki eivät välttämättä käytä lähimmän yksikön palveluita etenkään, jos hie-
man kauempana on tarjolla paremmilla palveluilla varustettu yksikkö. Har-
vemmassa palveluverkossa palveluyksiköt voidaan sijoittaa sinne, missä on
parhaat kulkuyhteydet.

Vaikka investointiohjelma olisi kuinka hyvä, niin pelkona usein on, että laskel-
mat eivät pidä paikkaansa ja rakennusbudjetit ylitetään. Rakennusbudjettien
ylittyminen on johtunut tähän asti siitä, että vuosikorjausluonteisin minimikor-
jauksin on koetettu selvittää tilanteessa, jossa rakennukset ovat käytännössä
täydellisen peruskorjauksen tarpeessa. Hankkeet on näin lähtökohtaisesti ali-
budjetoitu. Uusi toimintamalli lähtisi kaikkien rakennusten korjaamisesta uutta
vastaavaan kuntoon, jolloin budjetit ovat paljon realistisemmalla pohjalla ja
uudet energiavaatimukset voidaan paremmin ottaa huomioon.

Palveluiden keskittäminen on vastaus tulevaisuuden haasteisiin: väestöra-
kenteen muutokseen ja laadukkaiden palveluiden kysyntään.

3. Suunnitteluprosessin kuvaus

Riihimäen kaupungin palveluverkkoselvityksen laadinta aloitettiin keväällä
2019 ja se valmistui tammikuussa 2020.

Työ aloitettiin tutustumalla eri lähtötietoihin, muun muassa edelliseen palvelu-
verkkoselvitykseen, joka oltiin laadittu vuonna 2012, toimitilaohjelmaan 2017-

Riihimäen strategia:

Tulevaisuus syntyy kohtaamisista.

2026 ja maapoliittiseen ohjelmaan 2018. Konsultti keräsi kaiken tarpeellisen

tiedon kaupungin omasta kiinteistökannasta ja käytössä olevista tiloista. Kaupunkilaisille tehtiin kysely syyskuussa 2019 Riihimäen palvelujen nykytilasta, niiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Kyselyllä pystyttiin muodostamaan yleiskuva palveluiden nykytilasta asukkaiden näkökulmasta.

Kun tarvittava ennakkotieto oli kerätty, alustavat kustannusanalyysit tehtiin ja kysely purettiin, käytiin aineisto läpi ohjausryhmän kokouksessa. Sen jälkeen konsultti esitteli tehtyä työtä kaupungin hallitukselle 22.10.2019 ja kaupungin valtuustolle 28.10.2019.

Kaupunkilaisille järjestettiin osallisuustilaisuus kauppaoppilaitoksella 31.10.2019. Siellä esiteltiin kaupunkilaisille nykytila-analyysiä ja suunniteltiin työpajassa tulevaisuuden palveluverkkoa. Tilaisuudessa määriteltiin strategiset vaihtoehdot palveluverkon järjestämiselle ja palveluiden sijoittumiselle. Näiden pohjalta konsultti työsti erilaisia laskennallisia palveluverkkomalleja.

Tämän jälkeen seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa määriteltiin ne strategiset mallit, joille tehtiin ennusteet ja määriteltiin investointitarpeet.

Työn lopputulos esiteltiin Riihimäen palveluverkkoselvityksen ohjausryhmälle 4.12.2019. Raportti kirjoitettiin saatujen tulosten, palautteen ja yhdessä valittujen periaatteiden pohjalta.

Palveluverkkosuunnitelman tekemisestä vastaavina konsultteina toimivat Heikki Lonka ja Johanna Tschokkinen WSP Finland Oy:stä. Työssä käytettiin lähtötietoina Granlund Oy:n kiinteistötietokantaa. Konsulttien työtä ohjasi ohjausryhmä, joka koostui Riihimäen kaupungin virkamiehistä ja tilaajan edustajana ohjausryhmää veti rakennuspäällikkö Hannu Mattila.

Kuva 1 Prosessin kuvaus

Kaikki laskelmat perustuvat vuoden 2018 tilinpäätökseen. Kaikki laskelmat, mitoitukset ja mallit on tehty vuoden 2018 tasoon vertailtavuuden säilyttämiseksi. Karttapohjissa on kuitenkin huomiotu vuoden 2019 tilanne, kuten muun muassa uusi Uramon koulu.

Palveluverkon suunnitelman aikajänteeksi valittiin vuosi 2040.

4. Riihimäen palveluverkon nykytila-analyysi

4.1. Väestö

Riihimäen kaupungin pinta-ala on 126,7 neliökilometriä. Asukastiheys on 241 asukasta per neliökilometri.¹ Riihimäen asukasluku oli 29 104 asukasta tilanteessa 31.12.2018. Vuonna 2018 alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä oli 17,5 %, 65 vuotta täyttäneiden osuus oli 21,3 % ja lopun 15-64 vuotiaiden osuus 61,2 %. Väestöennusteen mukaan väestö kasvaa noin 0,2 % vuodessa. Tällöin vuonna 2040 väestön määrä olisi 30 463 asukasta.

4.2. Riihimäen kiinteistöt palvelualoittain

Viime vuosina rakennuksia on korjattu ja uudistettu noin 100 miljoonalla eurolla.

Riihimäen kaupungin kiinteistöt:

1. Hallinto ja tekniset rakennukset	Keskusvarikko
	Matkakeskus
	Yritystalo
2. Päiväkodit	Päiväkoti Junailijankatu 14
	Päiväkoti Piikinmäen, Peltokuja 4
	Päiväkoti, Kontiontie 34 a
	Päiväkoti Kirjaus, Pyysalontie 3
	Päiväkoti Uunilintu, Kallionkatu 2
	Päiväkoti Hirsimäki, Savikonkatu 22
3. Koulut	Eteläinen koulu , Lopentie 11
	Jukolan monitoimitalo (päiväkoti, koulu, srk)
	Patastenmäen koulu, Patastenmäentie 42
	Patastenmäen puukoulu, Erskyläntie 7
	Haapahuhdan koulu, Haapahuhdantie 12
	Herajoen koulu Rak. A, B, C ja muut
	Lasitehtaan koulu Rak. A, B ja muut

¹ <https://www.riihimaki.fi/riihimaki-info/>

	Peltosaaren koulu (nyk. kauppaoppilaitoksessa)
	Pohjoinen koulu
	Harjunrinteen koulu, Kalevankatu 3
	Karan koulu, Kalevankatu 13-17
	Pohjolanrinteen koulu, Pohjolankatu 8
	Uramon koulu + päiväkoti, Uramontie 63
	Riihimäen lukio, Koulukatu 5
	Istuinkiven liikuntahalli
4. Nuorisokeskus	Nuorisokeskus Uudenmaankatu 1 (monari)
5. Sote-rakennukset	Mäkiujan perhekeskus
	Junailijankadun palvelukeskus
	Rautatienpuiston päivätoimintakeskus
	Tiilikadun kuntoutumisyksikkö
	Riihikoti
	Öllerinkoti
	Kotola
	Asumisyksikkö Kivari, Soihtu ja Lyhty
	Vapaaehtoistoimintakeskus Virsu
	Toimintakeskus Rivakka
	Uranuskoti
	Koy Kalevanrinne
	Asumisen tuki Myllyoja
6. Kulttuurirakennukset	Taidemuseo
	Musiikkiopisto, Valtakatu 10
	Kansalaisopisto (kaupungin kutomo mkl.)
	Kirjasto, Kauppakatu 16-18
	Kaupunginmuseo, Öllerinkatu 3
	Suomen lasimuseo, Tehtaankatu 23
	Suomen metsästysmuseum, Tehtaankatu 23 a

	Kino-Sampo, Suokatu 6
7. Liikuntarakennukset	Uimahalli / Maauimala, Salpausseläntie 16
	Urheilutalo , Pohjolankatu 6
	Vanha jäähalli ja uusi hajoitusjäähalli
	Haapahuhdan liikuntahalli
	Kamppailu-urheilukeskus, Teollisuuskatu 14

4.2.1. Hallinto- ja tekniset rakennukset

Kaupungin hallinto toimii tällä hetkellä vuokratiloissa Matkakeskuksessa sekä omassa kiinteistössä Yritystalolla. Lisäksi Riihimäellä on oma keskusvarikko.

Matkakeskuksessa kaupungin omassa käytössä (keskushallinto):

- 5 krs 630 m²
- 1 krs (tietotupa ja viestintä, kokoustila+yhteiset) 158,5 m²
- kellari 32 m²

Yhteensä 820,5 m², henkilömäärä noin 36

Yritystalo kaupungin omassa käytössä:

- 3890 m²

Henkilömäärä noin 145 -160(170)

Toimistotilat ovat tällä hetkellä melko väljät, sillä tiloissa on vielä omat huoneet. Tulevaisuudessa olisi järkevää siirtää hallinto yhteen rakennukseen.

4.2.2. Päiväkodit

Päiväkotikiinteistöjä on yhteensä kuusi. Muutoin päiväkodit on integroitu kouluihin. Integrointiin pyritään myös tulevaisuudessa, sillä se synnyttää kaupungille säästöjä. Kaikki ryhmäperhepäiväkotiyksiköt tullaan lakkauttamaan. Nykyisellään Riihimäellä on pääosin omia päiväkoteja. Yksityisiä päiväkoteja on kolme.

Alueen päiväkodit ovat pääosin 70-100 lapsen yksiköitä. Ikäluokat Riihimäellä pienenevät, mutta paikat eivät ole vähentyneet. Kotona hoidettavien lasten määrä on viime vuosina vähentynyt.

4.2.3. Koulut

Oppilaita on perusopetuksen piirissä on noin 3000 oppilasta. Kaupungissa on nykyisellään kolme yläkoulua (6-9 koulut) ja kahdeksan alakoulua. Kaupungin lähtökohtana on, että koulut ovat vähintään kaksisarjaisia.

Kaupunki on rakentanut uuden kolmisarjaisen Uramon koulun, johon on avattu myös uusi päiväkotiyksikkö. Rakentamisen aikana vuonna 2018 Uramon koulu toimi Kauppaoppilaitoksen tiloissa. Nyt Kauppaoppilaitoksessa on evakossa Peltosaaren koulu sisäilmaongelmien vuoksi.

Kauppaoppilaitoksen kiinteistöä on käytetty koulujen evakkoihin. Vuodesta 2006 lähtien on ollut aina joku koulu evakossa. Kaupungilta on säästynyt rahaa, kun ei ole ollut tarvetta ostaa/vuokrata väliaikaisia väistötiloja.

4.2.4. Nuorisokeskus

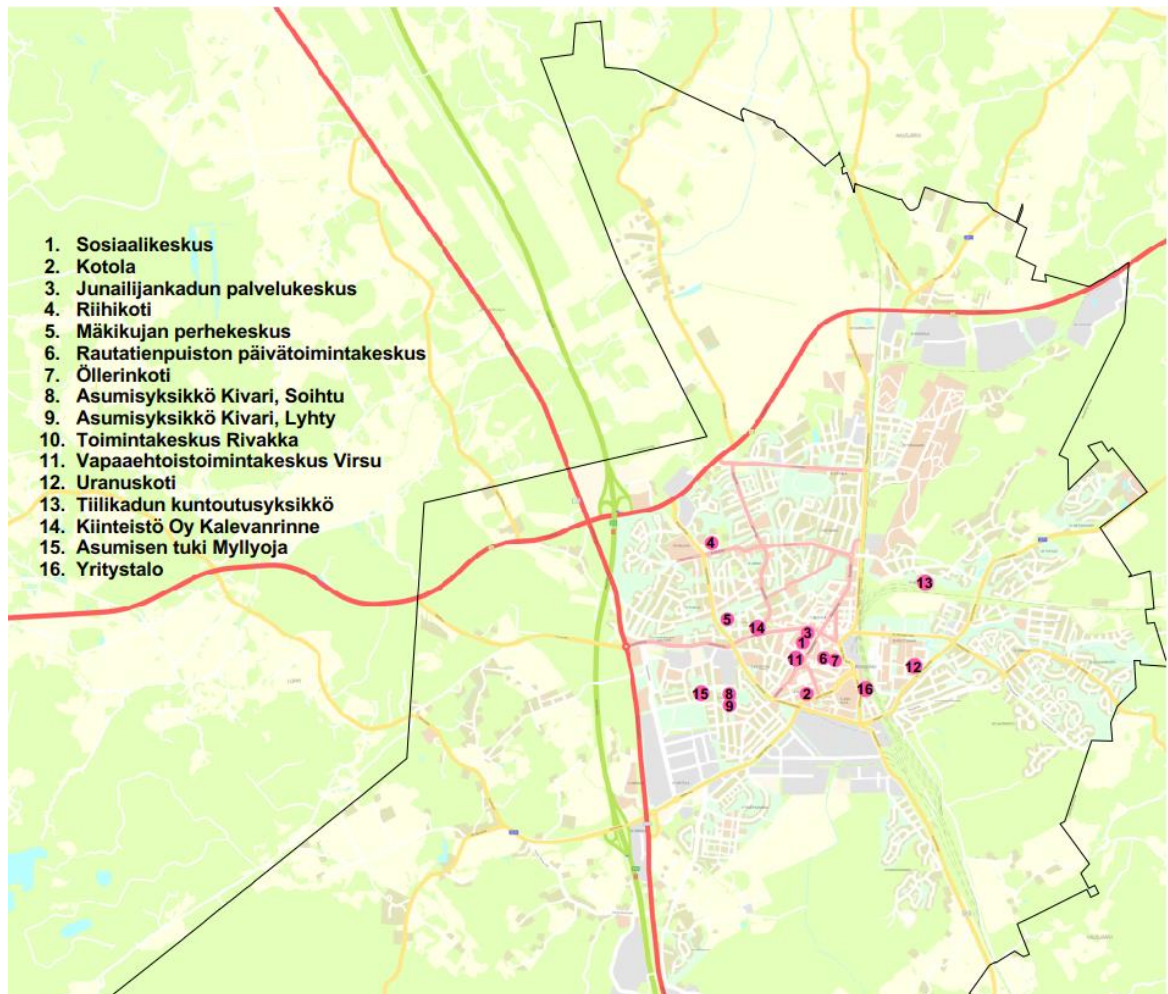
Nuorisotyöllä on oma kiinteistö monari. Jatkossa kuitenkin nuorisotoimi halutaan tuoda koulujen yhteyteen.

4.2.5. Sote-rakennukset

Kaupungin alueella on kaupungin omien sosiaalitoimen yksiköiden lisäksi myös Riihimäen seudun terveystalokuntayhtymän ja erikoissairaanhoidon kiinteistöjä. Kaupungin kiinteistöjen osalta useimmat kiinteistöt ovat elinkaarinsa loppupuolella tai muutoin epätarkoituksenmukaisia. Yritystaloon on tehty merkittävä saneeraus vuoden 2019 alkupuolella soten muuttaessa tiloihin. Tilat ovat sosiaali- ja terveystoimen osalta erittäin tehokkaassa käytössä.

Tiilikatu, Kalevanrinne ja Mäkikuja ovat uudehkoja, erittäin hyväkuntoisia kiinteistöjä, jotka ovat myös toiminnallisesti tarkoituksenmukaisia. Asumispalveluiden osalta Riihikoti on teknisesti kohtuullisen hyvässä kunnossa, mutta toiminnallisesti epätarkoituksenmukainen. Uranuskoti sijaitsee vanhassa kerrostalossa, toiminnallisesti ja kiinteistön kunnan osalta tilat ovat epätarkoituksenmukaiset. Kivarin rivitalot ovat vanhoja, mutta rakennusteknisesti perusparannettuja. Toiminnallisesti ne ovat kuitenkin kohtalaisen toimivat.

Junailijankadun ja Jarrumiehenkadun kiinteistöt ovat perhe- ja sosiaalipalvelujen käytössä. Tilat ovat toiminnallisesti tyydyttävät, mutta erityisesti Jarrumiehenkadun kiinteistö on teknisesti huonokuntoinen. Öllerinkadun ja Rautatiepuiston tiloista on suunnitelmissa luopua, tilat eivät ole nykyiseen toimintaan tarkoituksenmukaisia.

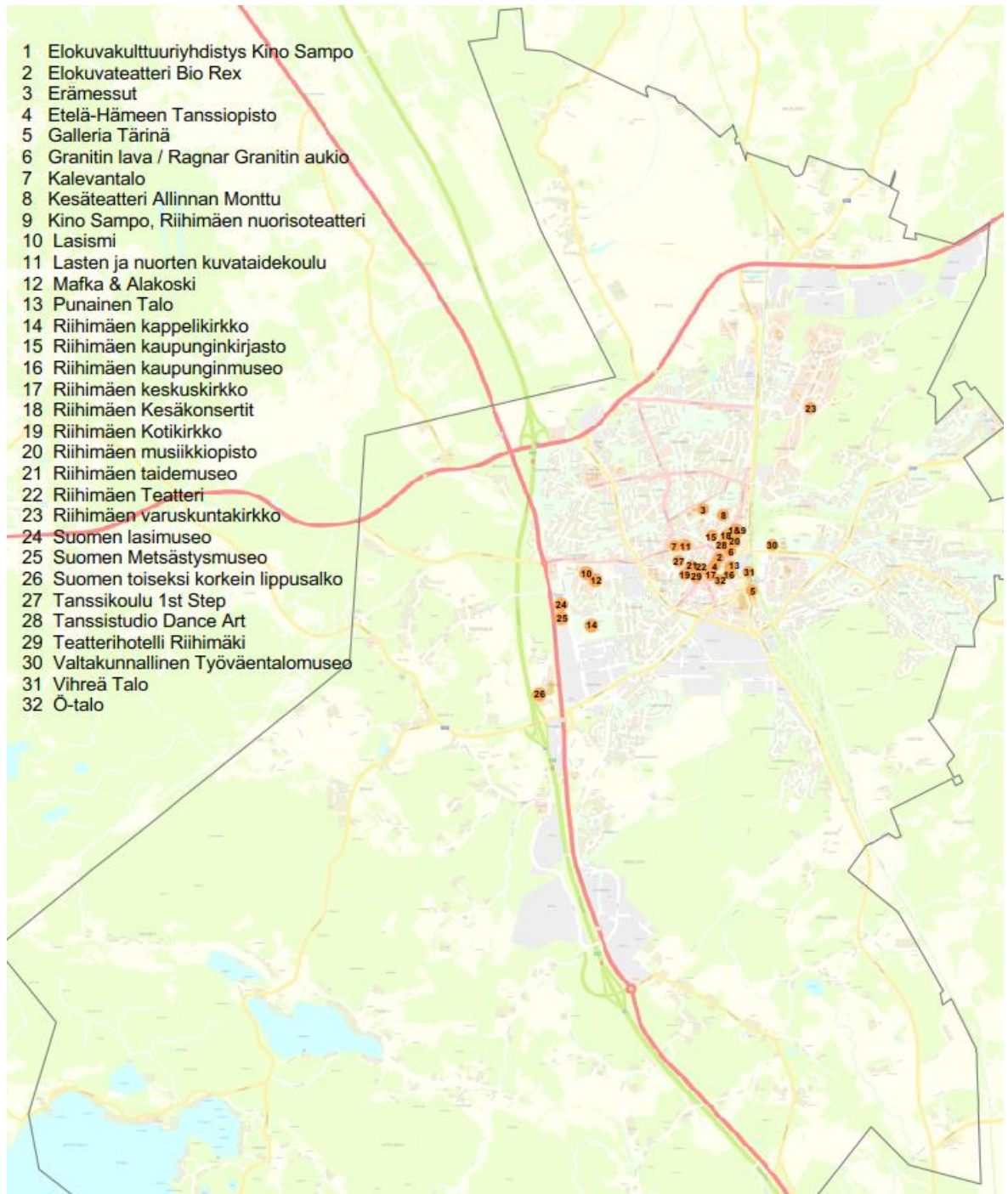
Kuva 3 Sote-toimipisteet

4.2.6. Kulttuurakennukset

Kulttuurirakennuksia on Riihimäellä useita. Museoita on Suomen lasimuseo, kaupungin museo, Suomen metsästysmuseum ja taidemuseo. Kansalaisopistolla on oma kiinteistö, musiikkiopistolla oma ja taidekoululla oma. Lisäksi kirjastolla on oma kiinteistönsä. Kulttuuripalveluita pitäisi tulevaisuudessa keskittää muiden palveluiden yhteyteen ja toimintaa tehostaa.

Kävijämäärät ovat Suomen lasimuseossa kasvaneet viime vuosina. Vuonna 2018 kävijöitä oli 27 457 henkilöä. Vakituinen henkilökunta vuosina 2016-2018 oli 10 henkilöä. Riihimäen kaupunginmuseumissa kävijöitä oli 15 401 henkilöä ja vakituinen henkilökunta 2016-2018 oli 2 henkilöä. Riihimäen taidemuseon kävijämäärä oli 10 171 ja vakituinen henkilökunta 4,5 henkilöä.

Kirjastossa oli vuonna 2018 fyysisiä käyntejä 189 052 ja verkkokäyntejä 644 307 kappaletta. Lainaajia tilastojen mukaan oli 10 466 kappaletta.

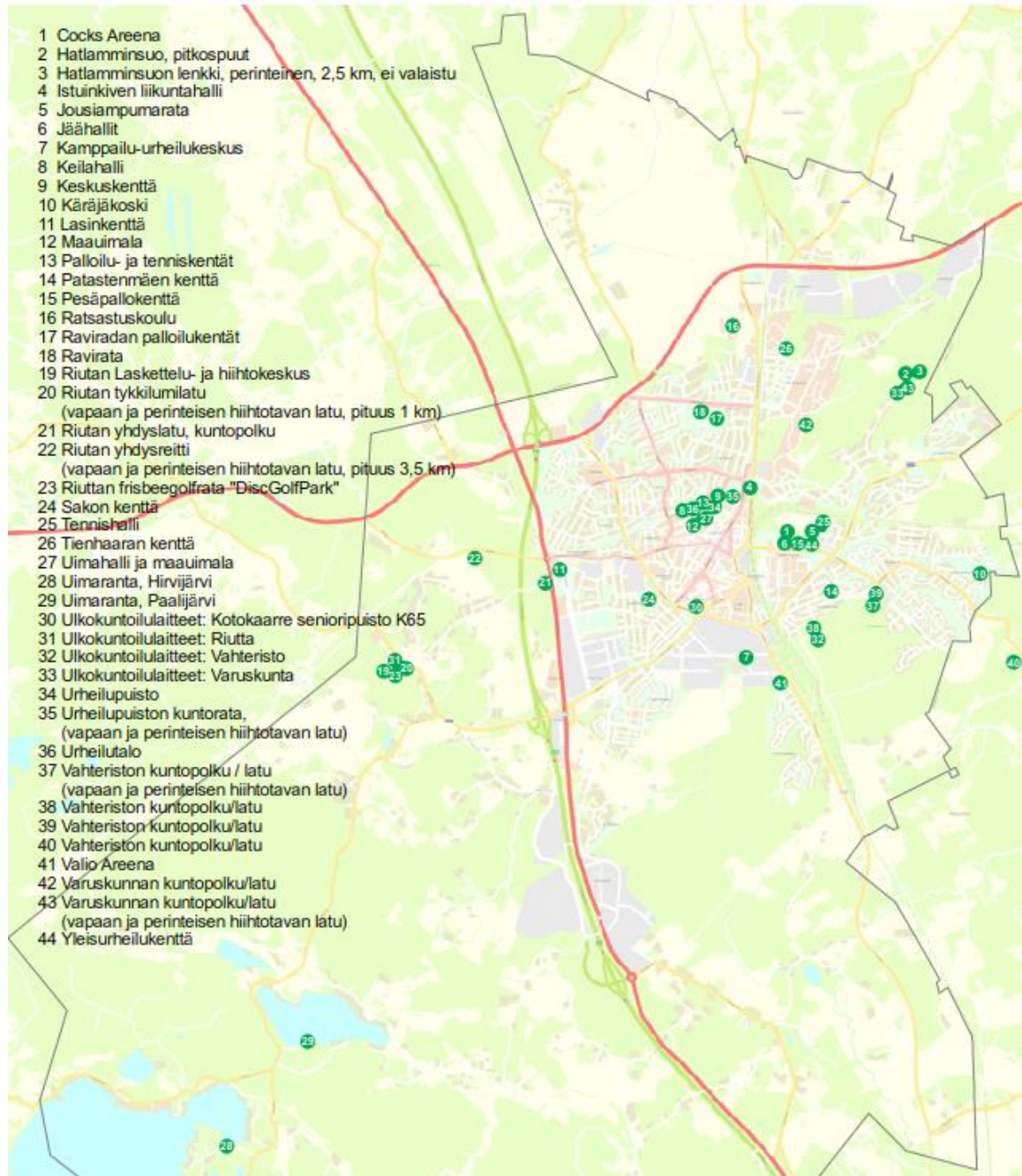

Kuva 4 Kulttuuripaikat

4.2.7. Liikuntarakennukset

Liikunta ovat mitoitettu 65000 asukkaan kunnalle, vaikka omassa kunnassa on vain vajaa 30 000 asukasta. Liikuntapaikkoja on runsaasti mukaan lukien

uimahalli, maauimala, kaksi jäähallia ja kamppailu-urheilukeskus. Lisäksi ulkoliikuntapaikkoja on useita ympäri Riihimäkeä. Käyttäjiä liikuntapalveluille ovat myös lähikuntien asukkaat.

Kuva 5 Liikuntapaikat

4.3. Analyysin periaatteet

Nykytila-analyysissä tarkasteltiin kaupungin kaikkia nykyisiä kiinteistöjä. Tarkempi laskennallinen analyysi tehtiin koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluille, sillä niistä oli saatavilla myös toiminnan kulut.

Kaikki laskelmat on tehty vuoden 2018 kustannusten mukaan. Huomioitavaa on, että tässä analyysissä Peltosaaren koulu on edelleen laskelmissa omassa kiinteistössä, Uramon koulu on laskelmissa kauppaoppilaitoksen tiloissa ja Istuinkiven liikuntahallin kulut on jaettu Pohjoisen koululle ja Riihimäen lukiolle.

Päiväkotien ylläpitokulut on erotettu koulujen ylläpitokuluista neliöiden suhteessa. Iltakäyttöä ei olla eroteltu koulun toiminnan kustannuksista.

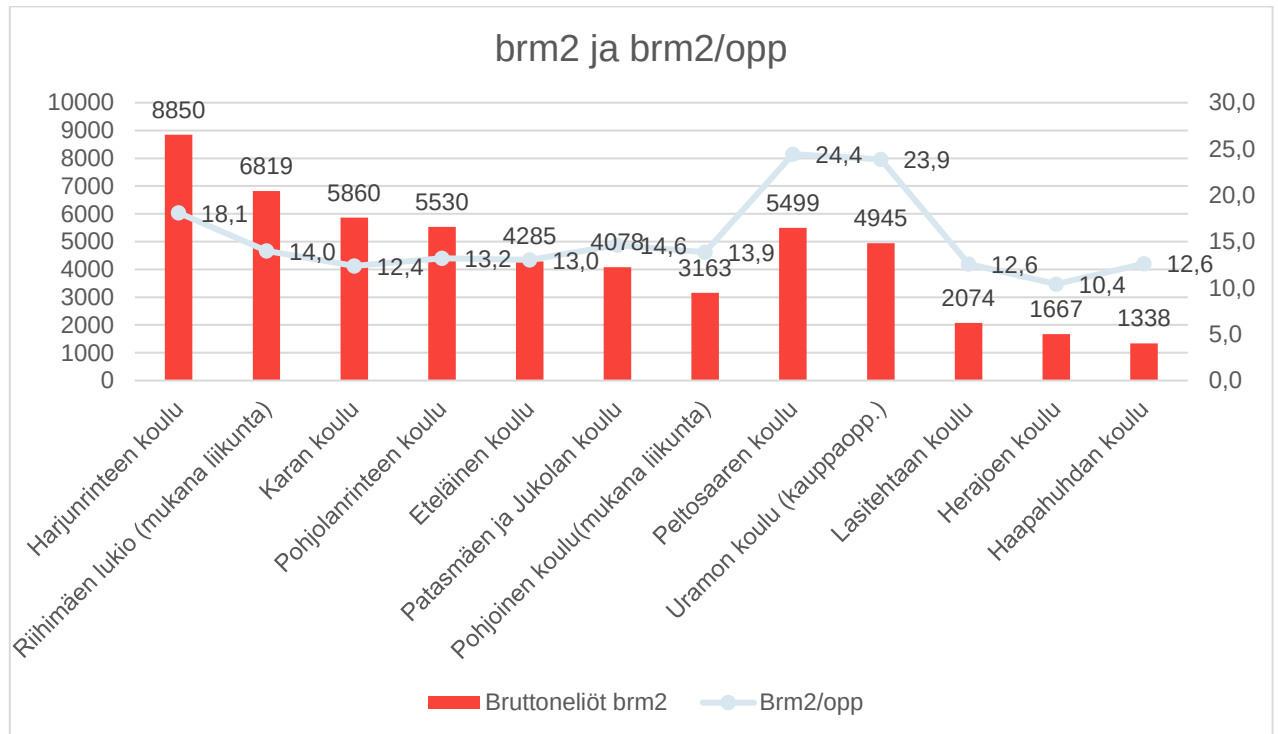
4.4. Koulutuspalvelut

4.4.1. Koulujen bruttoneliöt

Harjunrinteen koulun neliöt per oppilas ovat 18 brm² ja kokonaisbruttoneliöt 8850 brm². Koulussa on iso kellarisiipi, jota ei pystytä hyödyntämään opetuksessa. Tämän vuoksi tehokkuusluku vääristyy.

Uramon koulu on luvuissa evakossa Kauppaoppilaitoksen tiloissa, joten sen neliöt per oppilas on jopa 27 brm². Peltosaaren koulu on myös melko väljä, mutta siellä on järjestetty vaativa erityisopetus, joka lisää tilatarvetta per oppilas.

Nykyiset uudet koulurakennukset, joissa on avoimempi monitilaympäristö, suunnitellaan noin 10 brm² per oppilas tehokkuusluvulla. Keskiarvoissa Riihimäki sijoittuu hyvin puhuttaessa tilojen tehokkuudesta.

4.4.2. Koulujen toiminnan kulut

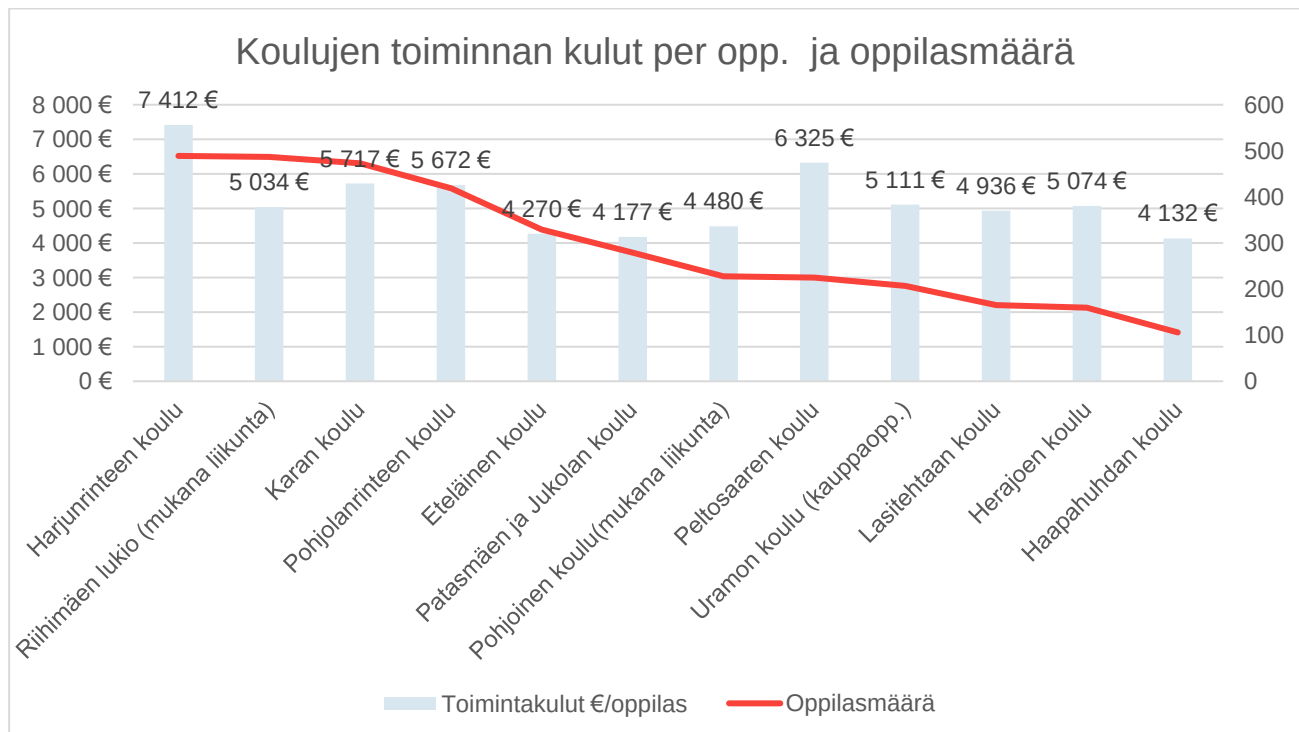
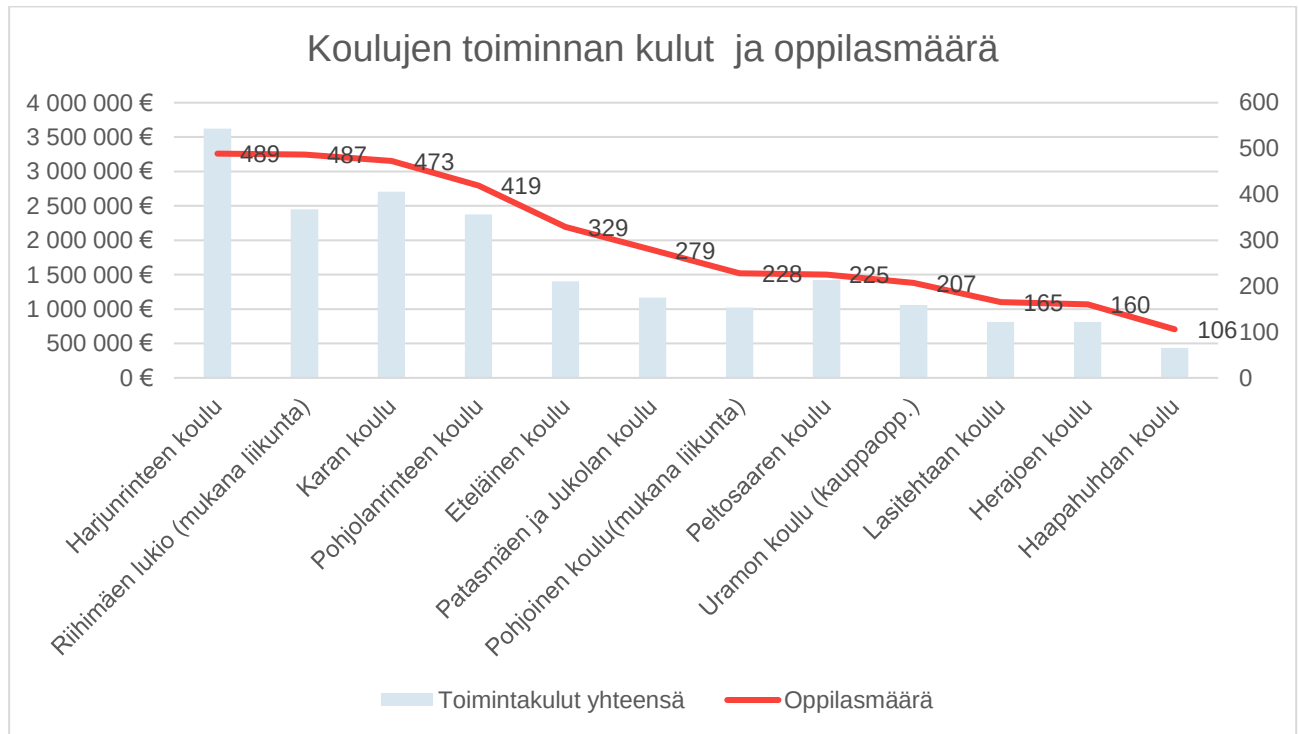
Perusopetusta järjestetään Riihimäellä melko edullisesti. Opetusryhmäkoot ovat kohtalaisen suuret. Toiminnan kulut ovat tästä johtuen olleet alhaiset verrokkikuntiin verrattuna.

Koulutoimi ostaa kaikki avustajapalvelut varhaiskasvatukselta, koska se säästää rahaa koulutoimelta. Koulutoimen ei näin ollen tarvitse palkata itse omia avustajia.

Haapahuhdan koulussa ei ole erityistuen oppilaita eikä omaa liikuntasalia. Tämä selittää tehokkaat toiminnan kustannukset. Liikuntatila on yhteinen vankilan kanssa.

Peltosaaren toiminnan kulut ovat korkeat johtuen siellä tapahtuvasta erityisopetuksesta. Huomionarvoista on, että yleensä suuremmissa koulukeskuksissa toiminnan kulut per oppilas ovat pienemmät kuin pienissä yksiköissä. Näin ei kuitenkaan näyttäisi olevan Riihimäellä.

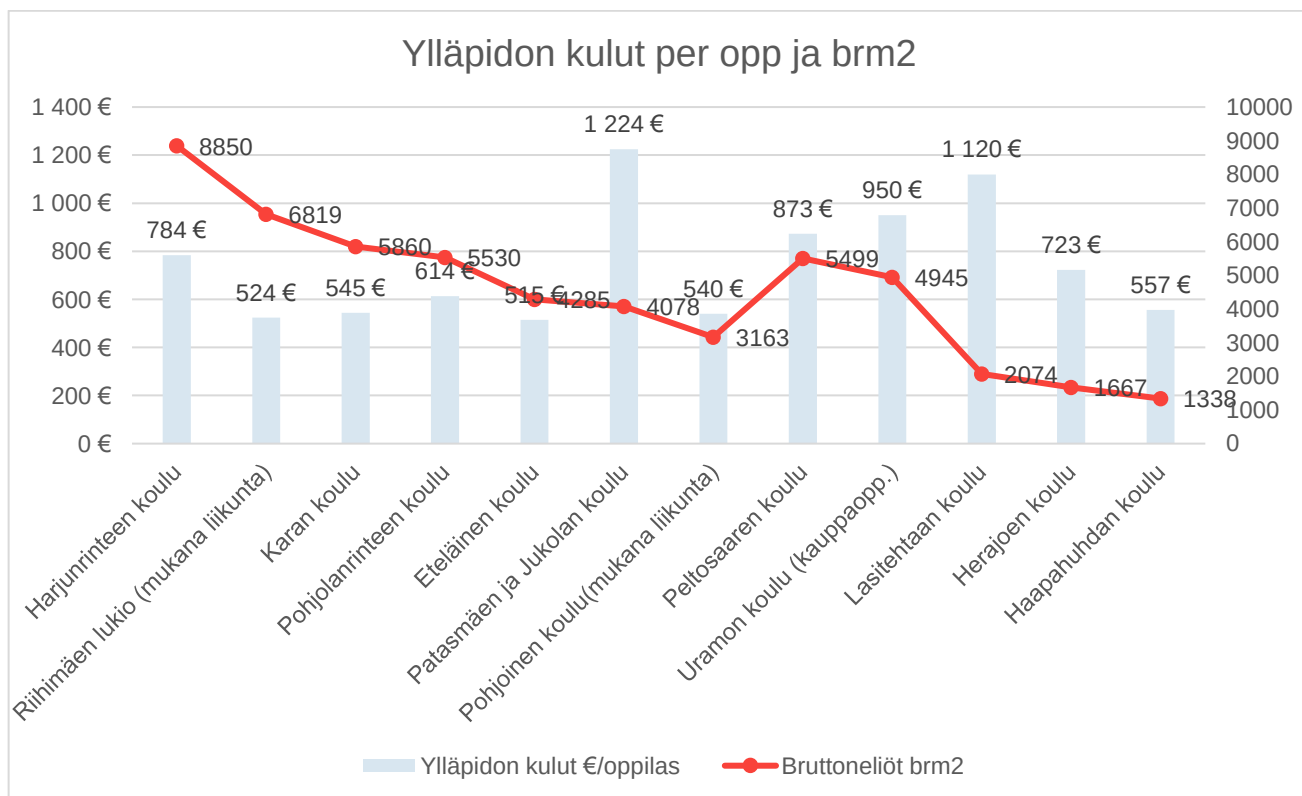
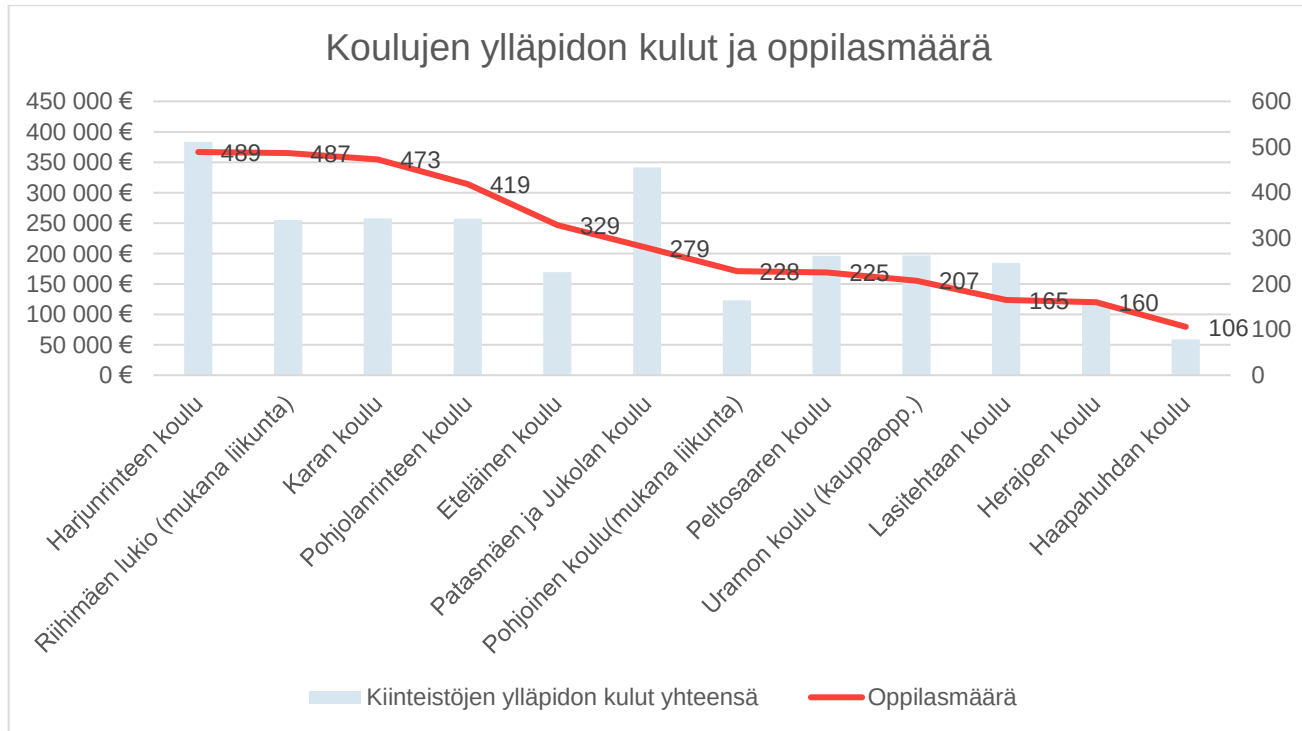
Jos oppilasmäärät jatkossa laskevat, voivat oppilaskohtaiset kustannukset nousta voimakkaastikin. Hajanainen verkko on alttiimpi kysynnän vaihtelusta johtuvalle kustannusten nousulle.

4.4.3. Koulujen ylläpidon kulut

Toiminnan kustannukset on yhdistetty Jukolan ja Patasmäen koulun osalta. Tästä syystä myös ylläpidon kulut on laskettu yhteen taulukoissa.

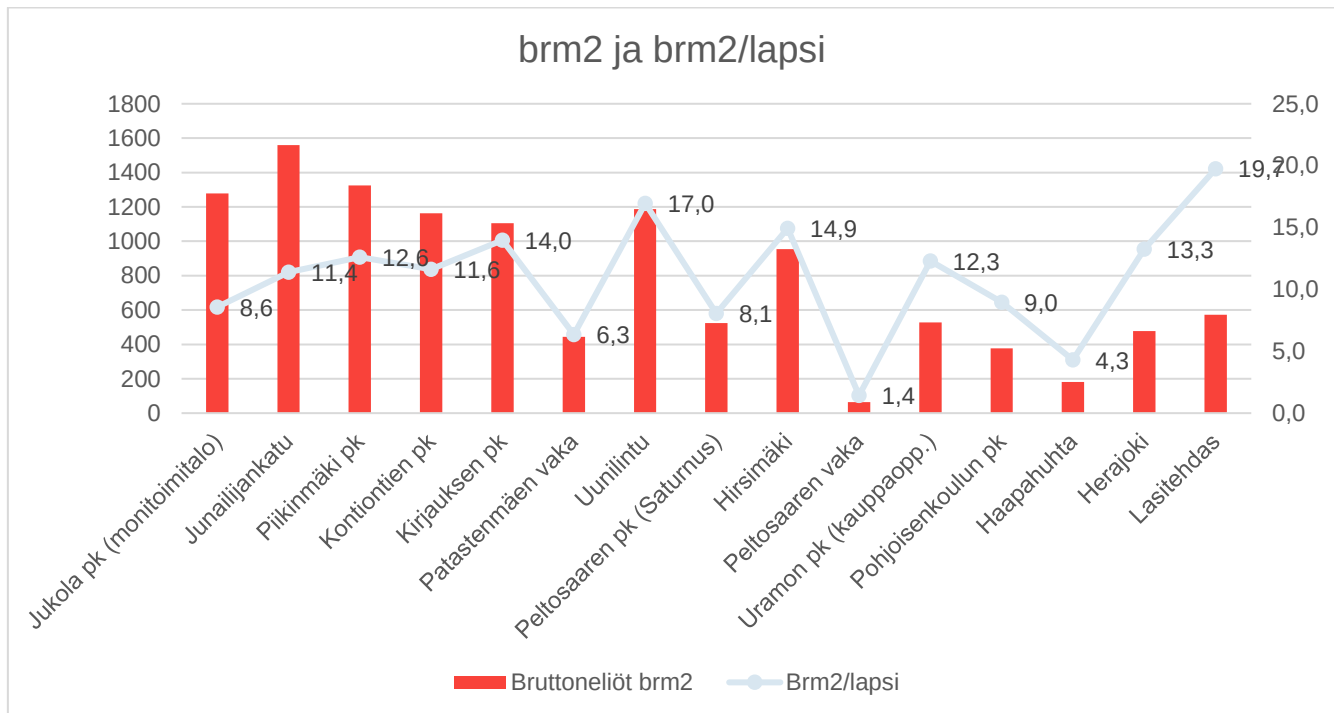
Kiinteistön ylläpito on melko kallista Patastenmäen ja Jukolan koulussa sekä Peltosaaren koulussa ja kauppaoppilaitoksen tiloissa.

4.5. Varhaiskasvatuspalvelut

4.5.1. Päiväkotien bruttoneliöt

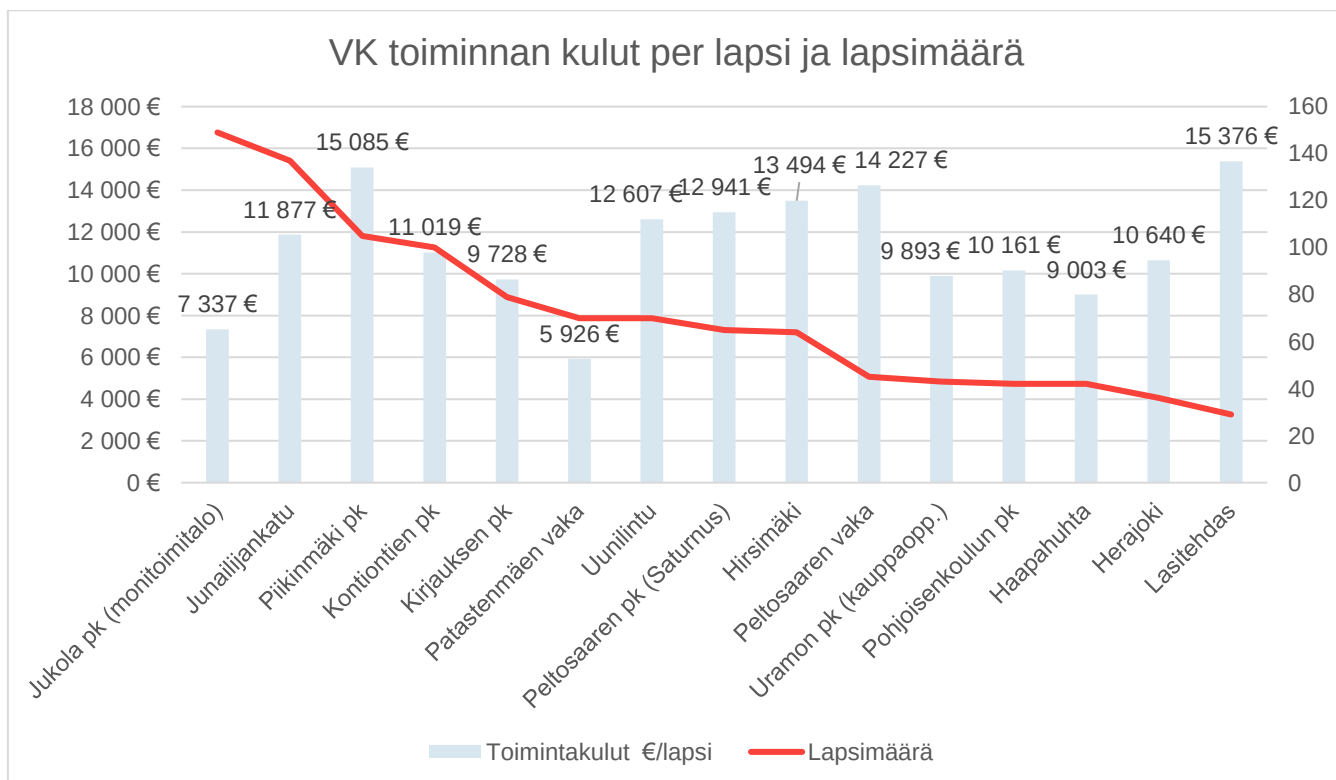
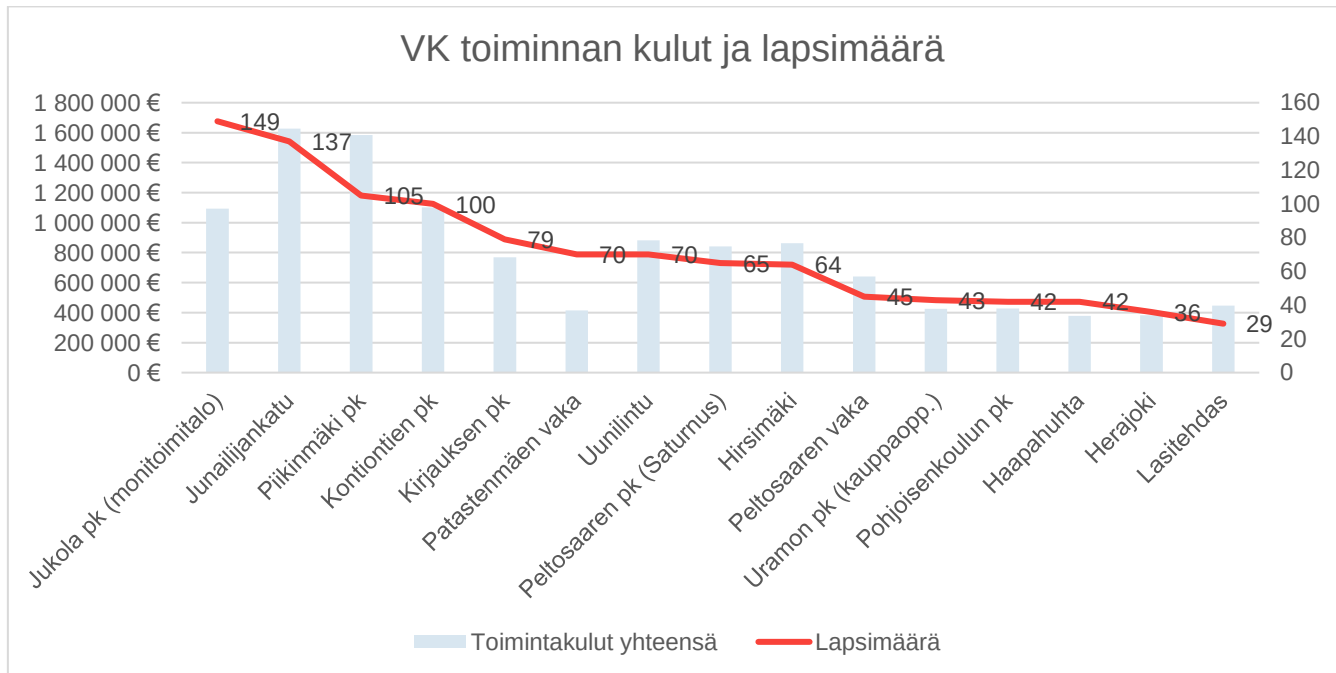
Päiväkotien koot ovat melko pieniä, joka johtuu osittain siitä, että ne toimivat pitkälti samoissa tiloissa koulujen kanssa. Paljon neliöitä per lapsi on Lasitehtaan päiväkotiyksikössä ja Uunilinnun yksikössä. Muut yksiköt ovat melko tehokkaita. Osassa koulujen yhteydessä toimivista yksiköistä tarjoaa esiopetusta. Silloin on käytössä myös koulun muita tiloja, joten tehokkuusluku brm^2 per lapsi on hyvinkin alhainen.

4.5.2. Varhaiskasvatuksen toiminnan kulut

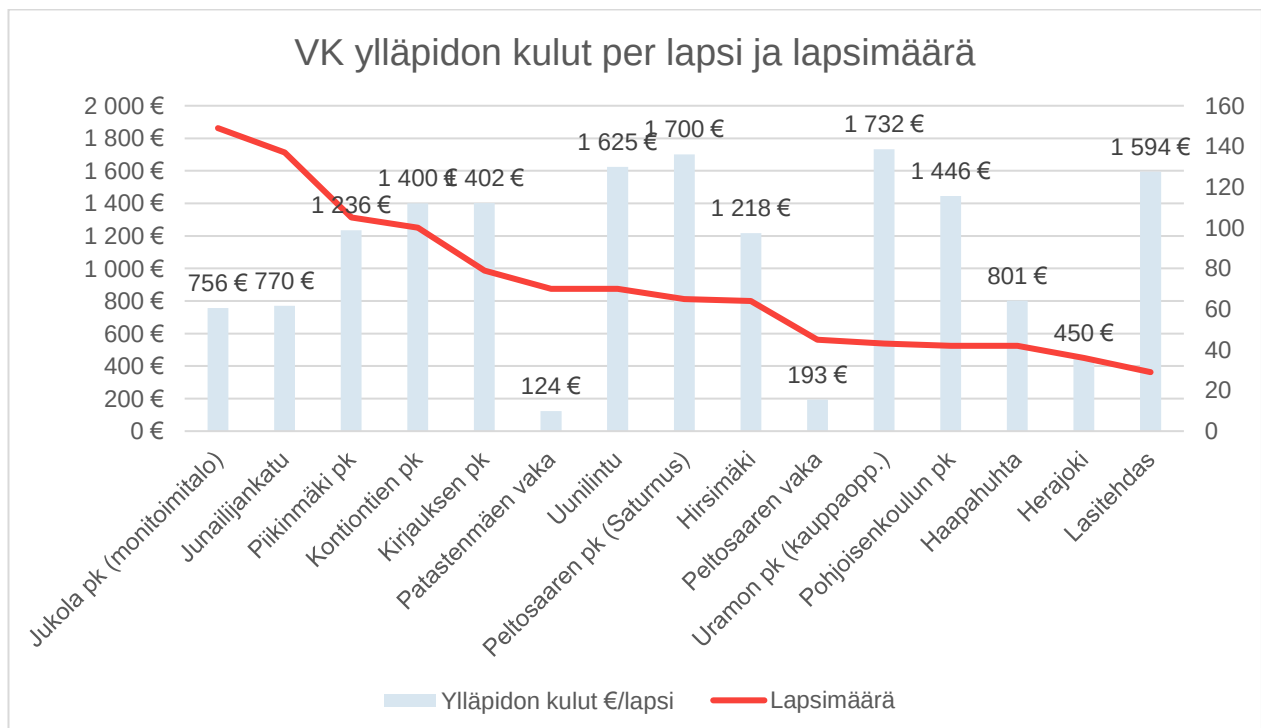
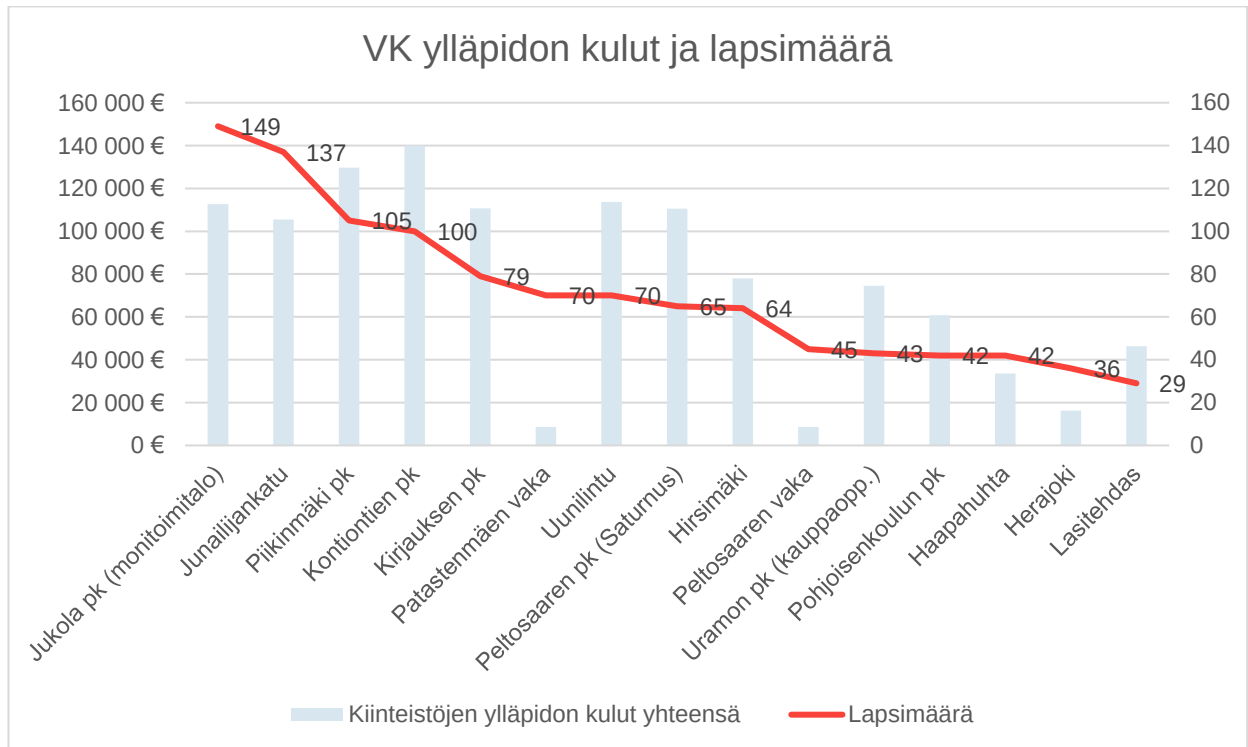
Junailijan päiväkotiyksikkö on melko edullinen ja iso päiväkotiyksikkö. Pohjoisenkoulun päiväkotiyksikkö, Uunilintu ja Haapahuhta sisältävät integroituja erityisryhmiä, joka nostaa toiminnan kustannuksia. Peltosaaren päiväkodissa (pk Saturnus) on paljon maahanmuuttajataustaisia ja erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia, joka niin ikään nostaa kustannuksia. Nykyään päiväkotiyksikkö Saturnuksessa ollaan vuokralla.

Lasitehtaan päiväkotiyksikkö ei ole yhtä tehokas kuin muut koulun yhteydessä toimivat päiväkodit. Siellä toiminnan järjestäminen on kallista.

4.5.3. Varhaiskasvatuksen ylläpidon kulut

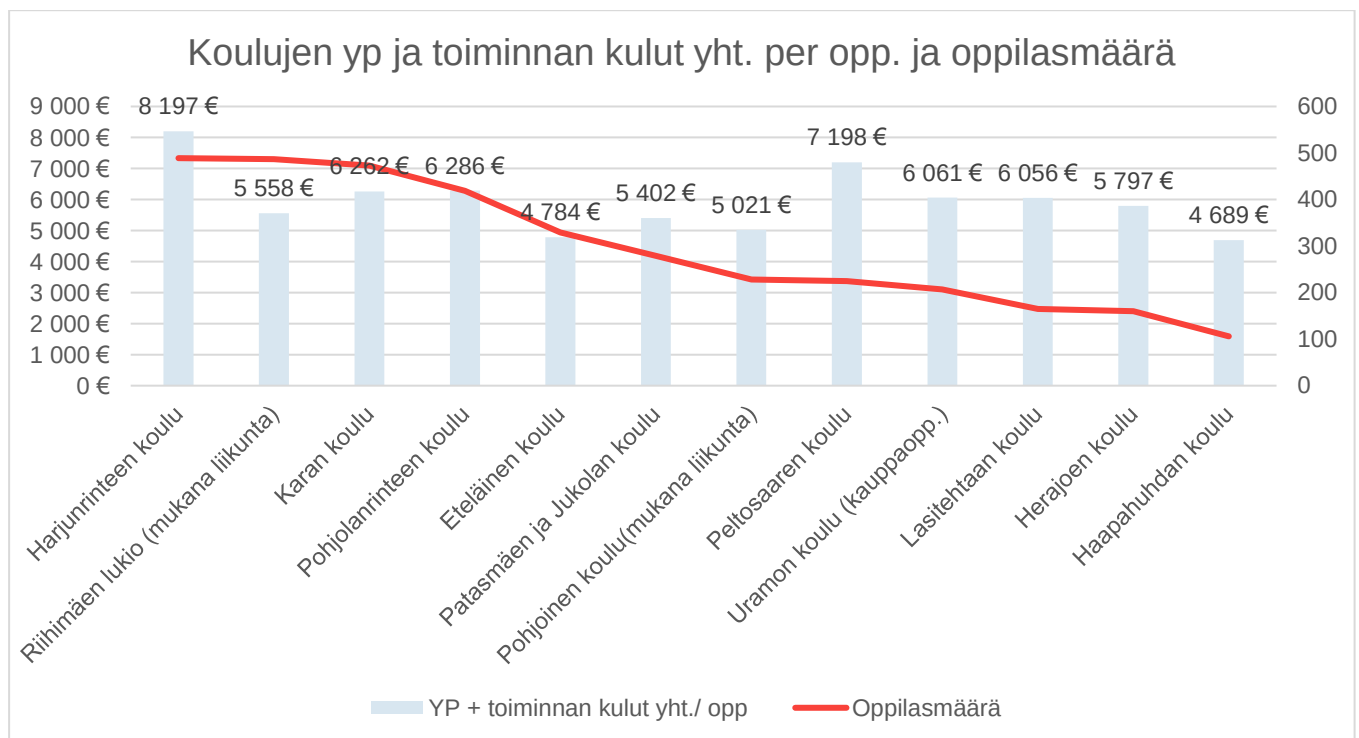
Myös ylläpidon kulujen osalta Lasitehtaan yksikkö on selkeästi kallis yksikkö. Samoin Uunilinnun, Peltosaaren, Uramon ja Pohjoisen koulun yksiköissä ylläpidon kustannukset ovat melko korkeat.

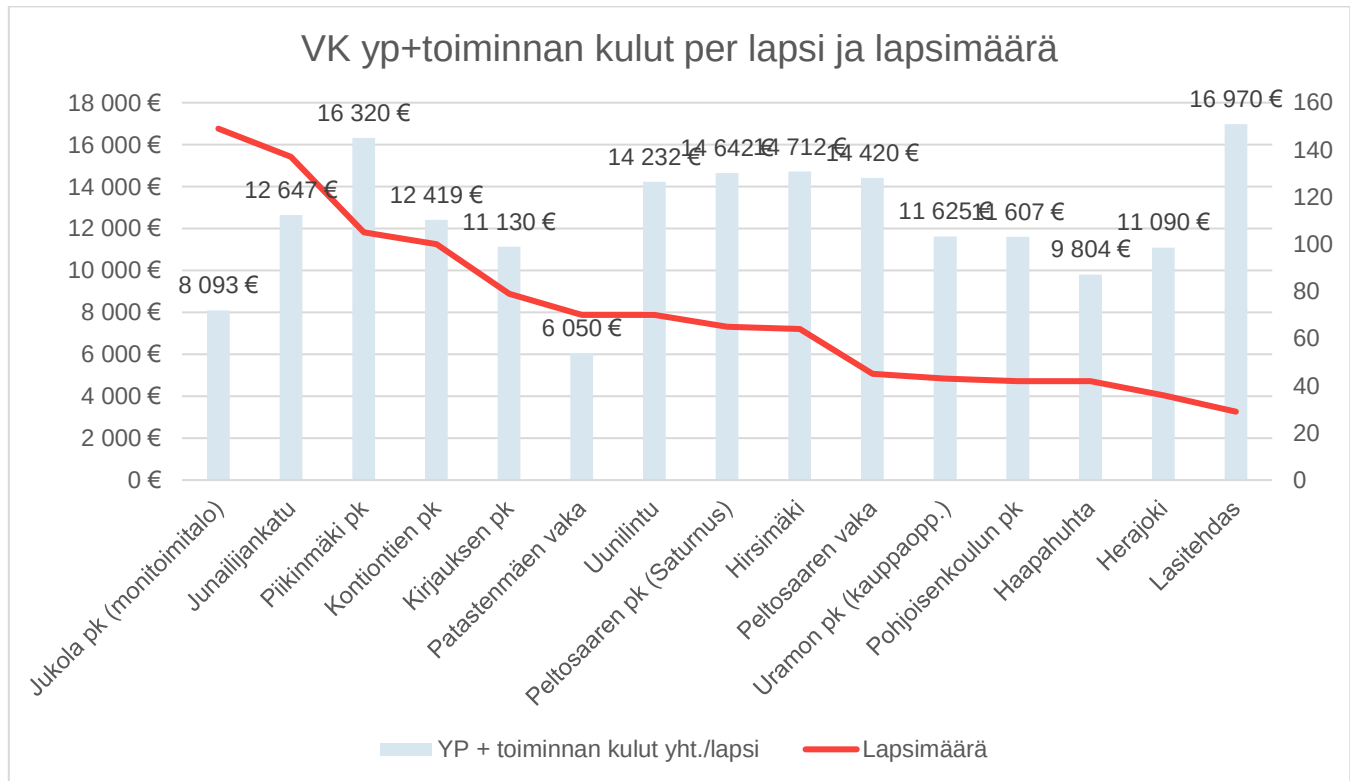

4.5.4. Koulun ja varhaiskasvatuksen toiminnan ja ylläpidon yhteiskustannukset

Päiväkotien ja koulun yhteistilat tulevat edulliseksi. Koulun tilojen hyödyntäminen on kannattavaa. Koulu ostaa avustajapalvelut vakalta ja se säästää rahaa koulutoimelta. Samoin varhaiskasvatus pääsee hyödyntämään koulun muitakin tiloja tarvittaessa.

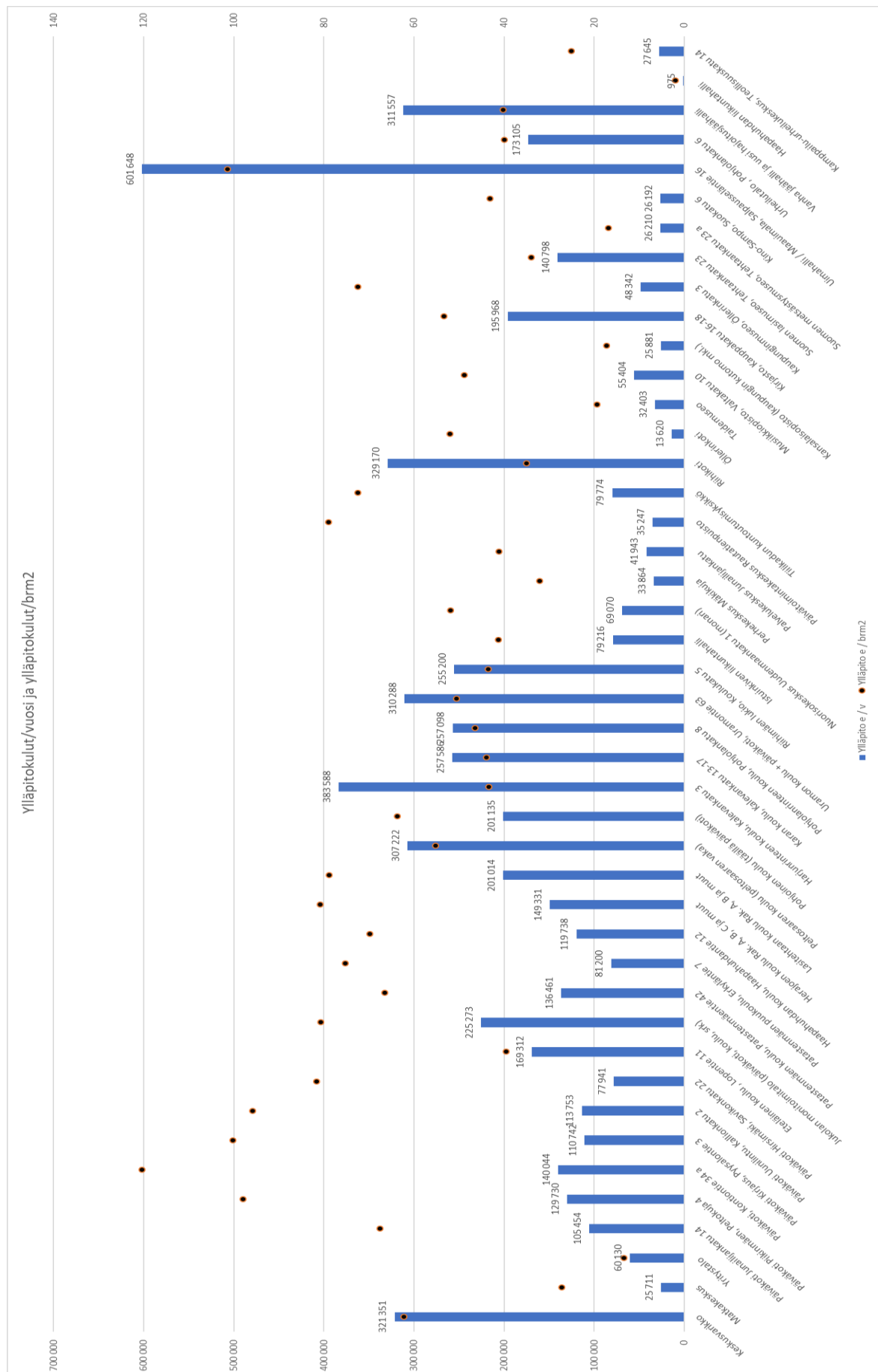
Kuvaajista näkee, että kokonaiskustannukset kasvavat yksikkökoon pienentyessä.

4.6. Kaikkien Riihimäen kiinteistöjen ylläpitokulut

Alla nähdään kaikkien kiinteistöjen osalta niiden ylläpitokulut ja bruttoneliöt. Kalliita kiinteistöjä ovat uimahalli ja jäähallit. Koulujen osalta nousee Harjunrinteen koulu kalleimpien kiinteistöjen joukkoon. Myös Keskusvarikko ja Riihikoti ovat kalliita kiinteistöjä ylläpitää.

4.6.1. Johtopäätökset

Yleensä kalliit julkiset palvelut, kuten perusopetus on Riihimäellä melko edullista, joten säästöpotentiaalia ei kovin paljoa ole. Mahdollisuus olisi kuitenkin tiivistää vielä verkkoa. Noin 97% väestöstä asuu kolmen kilometrin päässä asemasta. Nyt kaupungilla on 5 erillistä päiväkotirakennusta, muut ovat koulujen yhteydessä. Koulut ja päiväkodit ovat hajautuneet ja yksiköt ovat melko pieniä.

Toimintoja tehostamalla kiinteistöjä vähentämällä voitaisiin saada aikaan paljonkin säästöjä. Näihin palataan tutkittaessa tulevaisuuden palveluverkkomalleja.

5. Kyselyn tulokset

Riihimäen kaupunki tutki kaupunkilaisten palveluihin liittyviä mielipiteitä sähköisellä palveluverkkokyselyllä. Kyselyn kysymykset koskivat joukkoliikenne-, koulutus-, varhaiskasvatus-, nuoriso-, sosiaali- ja terveys-, vammais-, vanhus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden saavutettavuutta ja laatua. Kysely tehtiin sähköisesti 13.9.–27.9.2019 ja siihen vastasi 280 henkilöä. Vastauksia saatiin laajasti usealta eri asuinalueelta. Tyytyväisyyttä palveluihin mitattiin asteikolla 1–5 sekä avoimilla kysymyksillä.

Kaiken kaikkiaan palveluihin ollaan melko tyytyväisiä. Etenkin varhaiskasvatus, kulttuuri- ja liikuntapalveluihin tyytyväisten osuus oli suuri.

Joukkoliikenteen osalta saavutettavuus koettiin osittain huonoksi, mutta koululaisten joukkoliikenne koettiin kuitenkin toimivaksi.

Koulutuspalveluihin (perusopetus, lukio, ammattikoulu ja aikuiskoulutus) yli 60% vastaajista ilmoitti olevansa melko tai erittäin tyytyväisiä palveluihin. Alueet, joilla koulurakennusten kuntoon ja uusimiseen ollaan satsattu, saivat vastauksissa enemmän positiivisia kommentteja. Itäiselle alueelle toivottiin uutta koulua ja nopeaa päätöstä asiasta. Erityisopetukseen ja ammatilliseen opetukseen toivottiin lisäsatsausta. Kansalaisopiston tarjonta koettiin hyvänä.

Varhaiskasvatuksen osalta peräti yli 70% vastaajista olivat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Henkilökunta sai kiitosta palvelun laadusta. Päiväkotien tilat koettiin osittain ahtaiksi ja huonokuntoisiksi. Päiväkotien pieni koko aiheuttaa sitä, että aina ei saada paikkaa siitä yksiköstä, josta toivotaan.

Nuorille toivottiin lisää toimintaa ja ympäristöjä, joissa on turvallista olla.

Tarkempi erittely tuloksista löytyy liitteestä 1.

”Riihimäki on kulttuurikaupunki.”

” Taiteen perusopetuksen säilyminen ja hyvät elinolosuhteet Riihimäellä tulee turvata jatkossakin ”

” Päiväkotiverkko pitää olla maantieteellisesti kattava ja jos kunnallista palvelua ei ole lähellä kaupungin pitää tukea myös yksityistä puolta, jotta etäisyydet pysyvät maltillisia. ”

” On hyvä asia, että koulurakennuksiin on satsattu. Tietysti sopii toivoa, että maamme katastrofaalisen onneton julkisen rakentamisen taso ei tällä kertaa kosketa sen enempää remontoituja kouluja kuin uutta Uramoakaan. Edelleen toivoa sopii, että kouluissa ei enää pelleiltäisi ilmastointien kanssa. Niiden toimivuus tulisi vähintäänkin triplavarmistaa. Samoin tulisi katsoa, että koulurakennusten siivoamisessa käytetyt pesuaineet eivät osaltaan lisää sisäilmaongelmia ”

” Lapseni ovat alakoululaisia ja olen huolissani erityistä tukea tarvitsevien lasten tuen puutteesta peruskouluissa. Ohjaajaresurssi on riittämätön.”

”Riihimäeltä on aina saanut mielestäni hyvän ja laadukkaan opetuksen.”

” Hyvää ja edullisesti. Uimahalli ja jäähalli! ”

6. Osallisuustilaisuus

Kaupunkilaisille järjestettiin osallisuustilaisuus 31.10.2019 Peltosaaren koululla kauppaoppilaitoksen tiloissa. Kutsu tilaisuuteen oli ollut esillä kaupungin internetsivuilla, facebookissa ja paikallislehdessä. Paikalle tuli virkamiesten lisäksi seitsemän osallistujaa. Määrä oli melko vähäinen, joka saattoi johtua siitä, että vastaavia osallisuustilaisuuksia oli järjestetty jo samana syksynä muitakin.

Alkuun läsnäolijoille kerrottiin, mistä palveluverkkosuunnittelussa on kyse ja esiteltiin analyysi olemassa olevasta palveluverkosta. Seuraavaksi jakauduttiin neljään eri ryhmään, jossa lähdettiin pohtimaan tulevaisuuden palveluverkkoa kolmen eri tulevaisuuskenaaron kautta. Näistä skenaarioista oli kirjoitettu erillinen kuvaus tai ”tarina”: ”Ei kurjuutta kummempaa”, ”Kadun aurinkoisella puolella” ja ”Mikäpä tässä”.

Jokainen ryhmän jäsen sai ensin tehtäväkseen lukea oman ryhmänsä skenaarion. Tämän jälkeen ryhmien tehtävänä oli tehdä ehdotus palveluverkoksi ryhmän toimeksiannon mukaisessa tilanteessa ja sijoittaa yksiköt kartalle. Kartalle kirjattiin:

- Mitä palveluita eri yksiköissä tarjotaan?
- Miksi valitsitte juuri nämä yksiköt ja rakennukset?
- Tarjotaanko palveluita jotenkin muuten kuin kaupungin omistamissa rakennuksissa?

Kun eri skenaariot oltiin esitelty ja kaikkia ryhmiä kuultu, kaupunkilaiset kerääntyivät yhdeksi ryhmäksi pohtimaan, mitkä ratkaisut toimisivat tulevaisuuden palveluverkossa ja millainen olisi paras mahdollinen palveluverkko kaikissa mahdollisissa tulevaisuuksissa.

Yhteenvetona saatiin:

- Iso monitoimitalo, jossa on yhtenäiskoulu, keskeiselle sijainnille
- Uusi Uramon koulu säilytetään
- Eteläiselle puolelle toinen yhtenäiskoulu
- Peltosaaren alueelle liikuntamahdollisuus, päiväkotia ja koulu
- Tulevaisuudessa olisi yhteensä **neljä koulukeskittymää**
- Päiväkoteja olisi 6 pisteessä (150 lapsen päiväkotia)
- Pikkuhiljaa luovutaan kouluista reuna-alueilla

- Palvelut keskitetään monitoimitiloihin: päiväkotitoiminta, koulu, sote, vanhuspalvelut ja nuorisopalvelut samassa
- Hallinto on keskittynyt samaan kiinteistöön

Kuva 6 Karttaesimerkki työpajasta

7. Neljä vaihtoehtoista mallia

Lähtötietojen analyysin, kyselyn, osallisuustilaisuuksien ja ohjausryhmän kokouksien perusteella konsultti ja tilaaja loivat neljä vaihtoehtoista mallia tulevaisuuden palveluverkoille.

Mallien lähtökohtana on ollut, että ikäluokka lasketaan 250 lapsella. Perusteena on, että seuraavien vuosien aikana se on laskennallinen ikäluokan koko. Yläkouluihin tulee nykyisellään oppilaita myös lähikunnista, kuten Loppelta ja Hausjärveltä. Kaikissa malleissa esikouluikäiset esiintyvät varhaiskasvatuksen luvuissa. Päiväkotilasten (0-5 vuotiaat) osallistuminen varhaiskasvatukseen on laskettu 70 prosentin osallisuusasteella. Lukion oppilasmäärä säilyy entisellään 240 oppilaassa. Kaikki tutkitut vaihtoehdot ovat edullisempia kuin nykytilanne, koska niissä on vähemmän oppilaita/lapsia.

Koulut on suunniteltu 12 perusopetusryhmän mukaan per ikäluokka. Yksi ryhmä on laskettu 20 oppilaan mukaan. Siinä on huomioitu myös erityisen tuen oppilaat.

Hallinnon henkilömäärä on laskettu 200 henkilön mukaan ja mitoitus tiloille puolet nykyisestä.

Museokeskus käsittää kaupungin museon ja taidemuseon. Lasimuseo ja metsästysmuseo säilyvät entisissä kiinteistöissään.

Nuorisopalveluille varataan 200 neliometriä kussakin mallissa osoitettuun kiinteistöön ja kansalaisopistolle 300 neliometriä.

Tarkasteluissa on tutkittu verkon rakennetta ja sen vaikutusta kustannuksiin. Ei ole pyritty tekemään tarkkaa tulevaisuuden talousarviota, vaan pyritty enemmänkin vertailemaan eri strategioita keskenään.

Olemassa olevat kiinteistöt on laskettu nykyisillä kiinteistökuluilla. Toiminnan kustannukset on laskettu ottamalla huomioon yksikön koko.

Kaikki olemassa vanhat kiinteistöt on laskettu korjattavaksi tarkasteluaikana raskaan peruskorjauksen mallilla. Tätä ei voida välttää, kun tarkastelujakso on vuoteen 2040 asti ja kiinteistöt ovat jo nyt iäkkäitä.

Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen osalta palveluverkkoselvityksessä ei selvitetty tarkemmin kiinteistöjen käyttöä tai käyttökustannuksia. Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevien kiinteistöjen osalta tarkastelua vaikeuttaa se, että valtakunnallisen sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen tilanne on edelleen epäselvä.

7.1. Teoreettinen malli

Kyseessä on teoreettisesti tiivein ja tehokkain mahdollinen malli. Tämä malli on laskettu säästöpotentiaalin vertailua varten.

Teoreettinen malli käsittää kaksi suurta monitoimikoulukeskusta, josta löytyy runsaasti integroituja palveluita. Siellä on varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, musiikkiopisto, liikuntahallit, kirjasto, sote-palvelut, nuorisopalvelut ja mahdollisesti myös muita palveluita.

Monitoimikoulukeskuksissa toimii molemmissa noin 1300-1400 oppilaan yhtenäiskoulut, joista toisessa on lukio. Päiväkoteja on yhteensä kolme ja kaksi niistä toimii koulukeskuksissa. Yksi päiväkotitoimii omana kiinteistönään. Kaikissa päiväkodeissa on 375 lapsen ryhmät.

Mallissa on yksi jäähalli ja uimala, joka käsittää uimahallin sekä maauimalan.

Lasimuseon yhteydessä on museokeskittymä, jossa toimii kaupungin museo ja taidemuseo samassa kiinteistössä ja lasimuseo ja metsästysmuseumo omis-
saan.

Tässä mallissa kaupungilla on yksi suuri tehostetun palveluasumisen yksikkö ja muut ovat yksityisiä.

Hallinto on keskitetty yhteen pisteeseen.

Kuva 7 Teoreettinen verkko

7.2. Tiivis malli

Tiivis malli on luotu osallisuustialisuudessa saatujen tulosten ja suunnitellun palveluverkon pohjalta.

Se koostuu neljästä eri koulukeskittymästä: Uramosta, kahdesta yhtenäiskoulusta monitoimikoulukeskuksissa radan molemmin puolin, joista toisessa sijaitsee myös lukio, ja yhdestä koulukeskuksesta, jonka sijainti jää vielä

avoimeksi. Koulukeskuksissa sijaitsevat myös varhaiskasvatuspalvelut, liikuntahallit, yhdessä niistä kirjasto, sote-palvelut, nuorisopalvelut ja mahdollisesti myös muita palveluita.

Päiväkodit sijaitsevat kaikki neljän koulukeskuksen yhteydessä kampusmallilla ja ovat noin 280 lapsen päiväkoteja.

Mallissa on yksi jäähalli, kaksi liikuntahallia ja uimala, joka käsittää uimahallin sekä maauimalan.

Kauppaoppilaitokseen on muodostettu kulttuuripaja, jossa toimii kansalaisopisto sekä musiikki- ja taideopistot.

Kuten teoreettisessa mallissa lasimuseon yhteydessä on museokeskittymä, jossa toimii kaupungin museo ja taidemuseo samassa kiinteistössä ja lasimuseo ja metsästysmuseum omissaan.

Tässä mallissa kaupungilla on yksi suuri tehostetun palveluasumisen yksikkö ja muut ovat yksityisiä.

Hallinto on niin ikään keskitetty yhteen pisteeseen.

Kuva 8 Tiivis verkko

7.3. Keskivertomalli

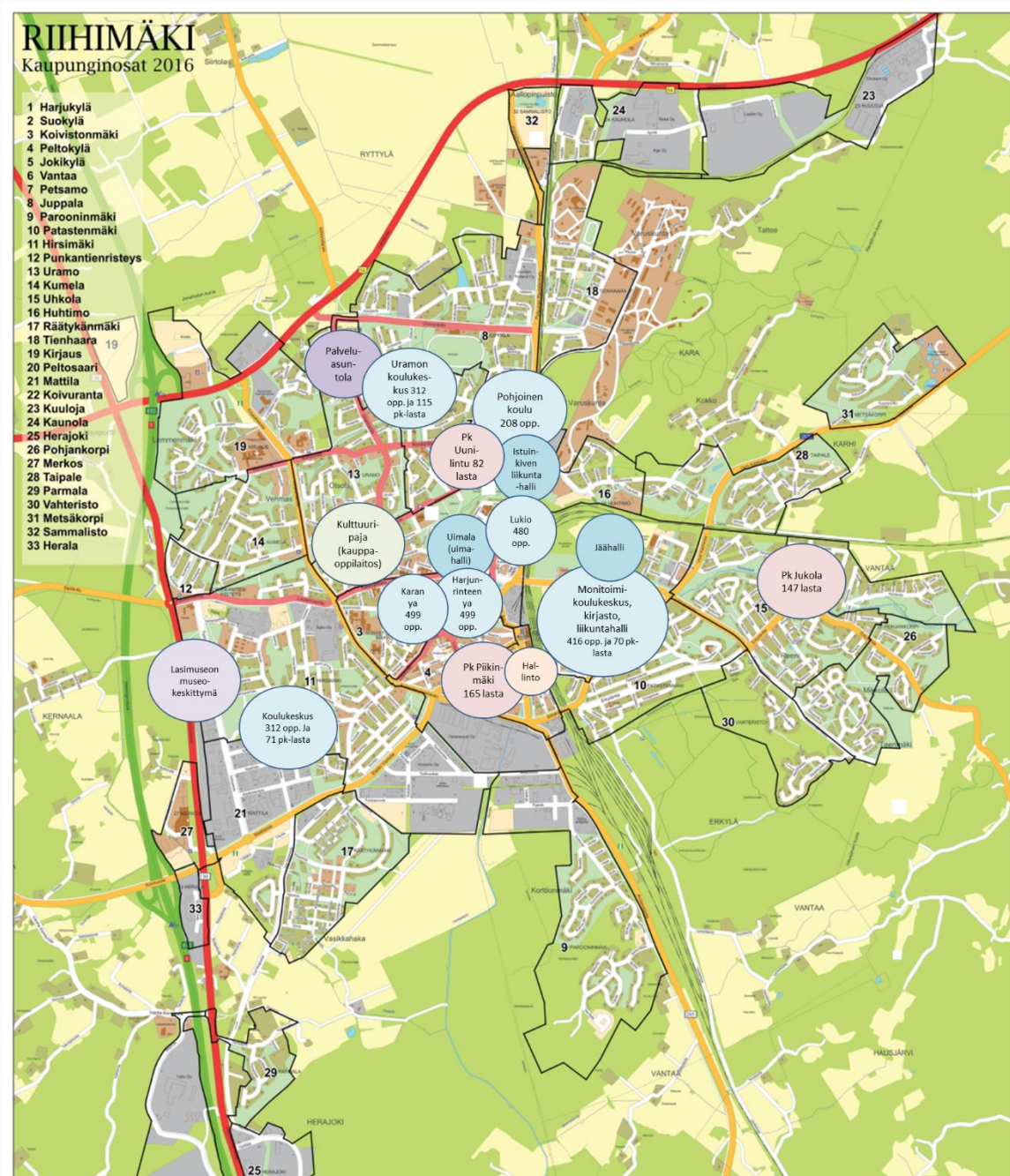
Tämä keskivertoratkaisuun perustuva malli luotiin ohjausryhmän kokouksessa, jossa käytiin läpi teoreettista ja tiivistä mallia. Siinä osallisuustilaisuudessa luotua mallia muokattiin edelleen lisäämällä sinne olemassa olevia säilytettäviä rakennuksia ja vähentämällä uudisrakentamista.

Tässä mallissa itäalueelle rakennetaan uusi monitoimikoulukeskus, jossa on samassa kirjasto ja liikuntahalli sekä nuorisotoiminta. Eteläiselle alueelle rakennetaan myös uusi koulukeskus, jonne tuodaan myös varhaiskasvatuspalvelut, liikuntahalli, nuorisopalvelut ja mahdollisesti myös muita palveluita.

Olemassaolevista kouluista jää toimimaan Karan ja Harjunrinteen yläasteet, Uramon koulu ja Pohjoinen koulu.

Päiväkodeista kolme toimii koulun yhteydessä, Uramossa ja uusissa koulukeskuksissa, ja kolme omassa kiinteistössään; Jukola, Uunilintu ja Piikimäki.

Muut palvelut on järjestetty kuten edellisessä tiiviissä mallissa.

Kuva 9 Keskivertoverkko

7.4. Väljä malli

Väljä malli on jalostettu edellä esitetystä keskivertomallista. Väljä malli pohjautuu tilaajan edustajien luomaan suunnitelmaan palveluverkon uudistamiselle. Liitteenä olevassa suunnitelmassa on esitys olemassa olevien kiinteistöjen kunnostamisesta ja osan kiinteistöjen korvaamisesta uudisrakennuksilla.

Tässä mallissa olemassa olevista kouluista jää toimimaan Karan ja Harjunrinteen sekä Pohjolanrinteen yläaste. Ala-asteita ovat Uramon koulu, Pohjoinen koulu ja Eteläinen koulu.

Itäalueelle rakennetaan uusi monitoimikoulukeskus, jossa toimii ala-aste, päiväkotia, liikuntahalli ja samassa kaupungin hallintotilat sekä tehdään myös kohtaamispaikka nuorisolle.

Päiväkodeista kolme toimii koulun yhteydessä. Kuusi päiväkotia jatkaa omissa kiinteistöissään; Uunilintu, Jukola, Piikinmäki, Kirjaus, Kontiontie ja Hirsimäki.

Tässä mallissa Kalevantalo (ent..kauppaoppilaitos) kiinteistössä toimii kansalaisopisto, musiikkiopisto, kuvataidekoulu ja osittain nuorisopalvelut.

Mallissa on kaksi jäähalli, kaksi liikuntahallia ja uimala, joka käsittää uimahallin sekä maauimalan.

Kuten muissakin malleissa lasimuseon yhteydessä on museokeskittymä, jossa toimii kaupungin museo ja taidemuseo samassa kiinteistössä ja lasimuseo ja metsästysmuseum omissaan.

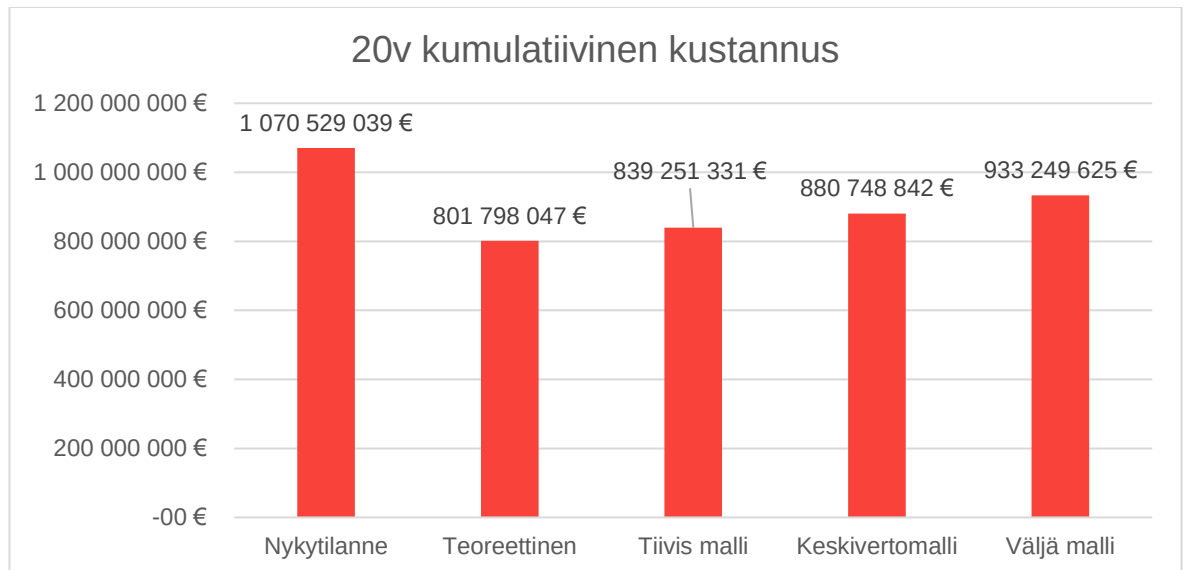
Tässä mallissa kaupungilla on yksi suuri tehostetun palveluasumisen yksikkö ja muut ovat yksityisiä. Hallinto on keskitetty yhteen pisteeseen.

Malleja on vertailtu keskenään kumulatiivisten kustannusten, investointien, säästöpotentiaalin ja bruttoneliöiden suhteen. Lukuja verrataan nykytilanteeseen.

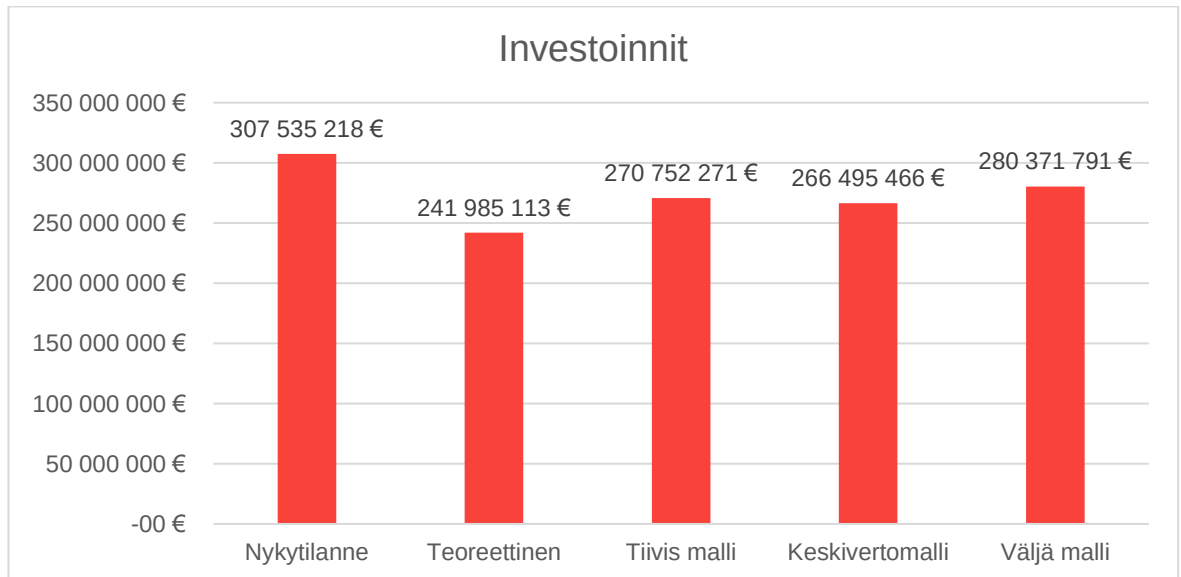
8.1. Kustannukset

Kumulatiiviset kustannukset näkyvät alla olevassa taulukossa. Kustannuksiin on laskettu kaikkien kiinteistöjen ylläpitokulut, toiminnan kulut (nämä vain koulujen ja päiväkotien osalta) ja investoinnit seuraavan 20 vuoden aikana. Mahdollisia purkukustannuksia ei olla huomioitu näissä laskelmissa, eikä myöskään tonttien myyntituloja.

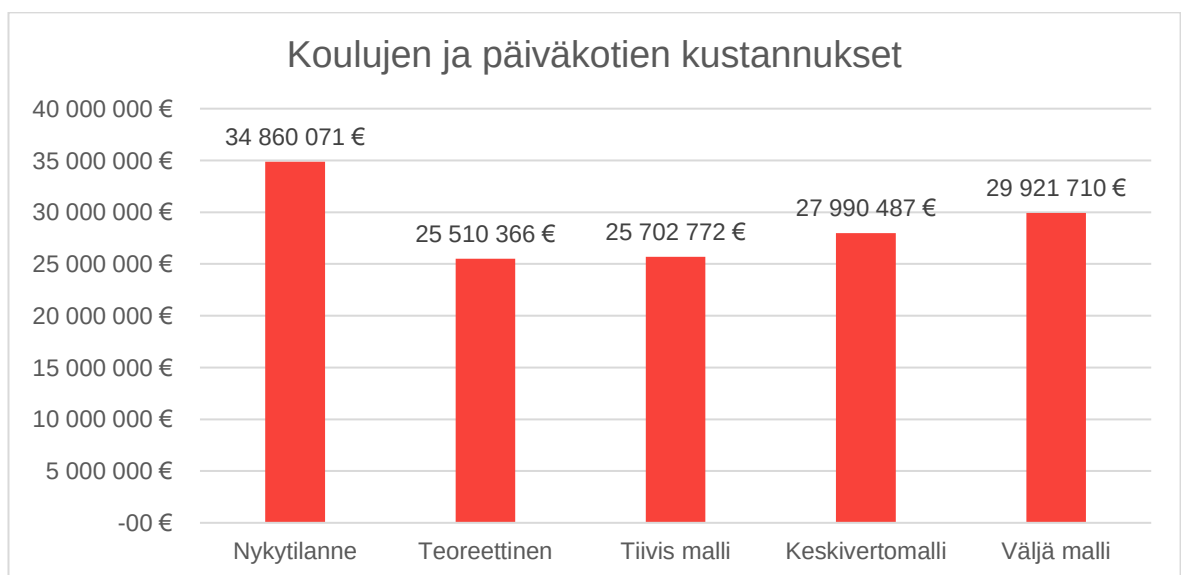

Kuten taulukosta näkyy, ero tiiviin ja väljän mallin välillä on melkein sata miljoonaa euroa.

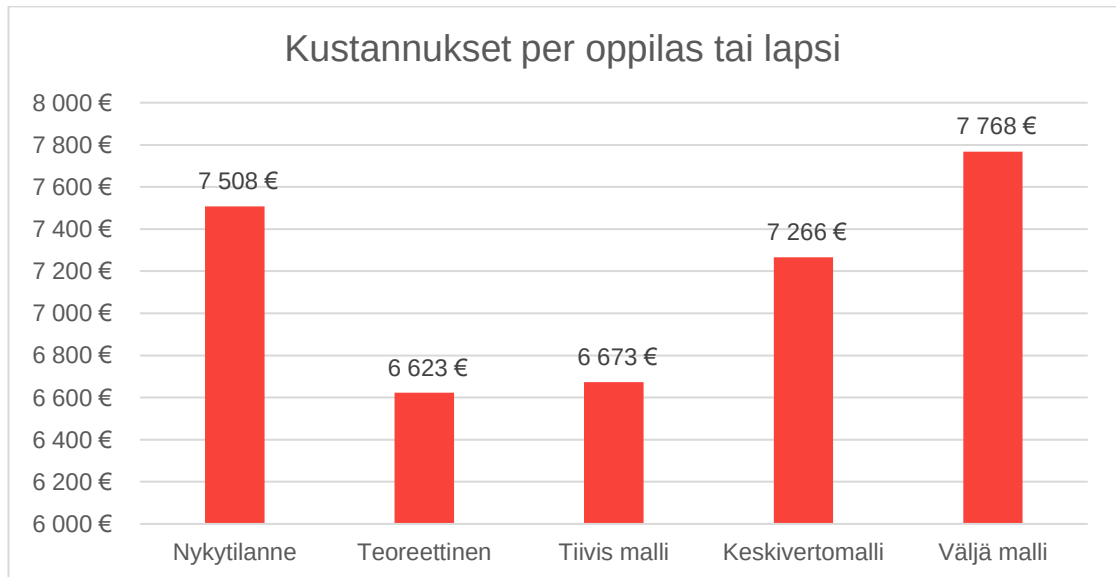
Väljässä mallissa, jossa säilytetään eniten vanhaa rakennuskantaa, investoinnit kasvavat suuremmiksi kuin muissa malleissa. Nykytilanteeseen verrattuna väljässäkin mallissa investointien määrä on yli 20 miljoonaa vähemmän. Tästä voidaan päätellä, että eniten investointirahaa syövät vanhojen rakennusten kalliit peruskorjaukset.

Pelkästään koulujen ja päiväkotien kustannukset näkyvät alla. Näissä luvuissa on mukana toiminnan kustannukset, mutta ei investointeja. Tiiviissä mallissa kustannukset jäävät 20 vuodessa yli neljä miljoonaa euroa vähäisemmiksi kuin väljässä mallissa.

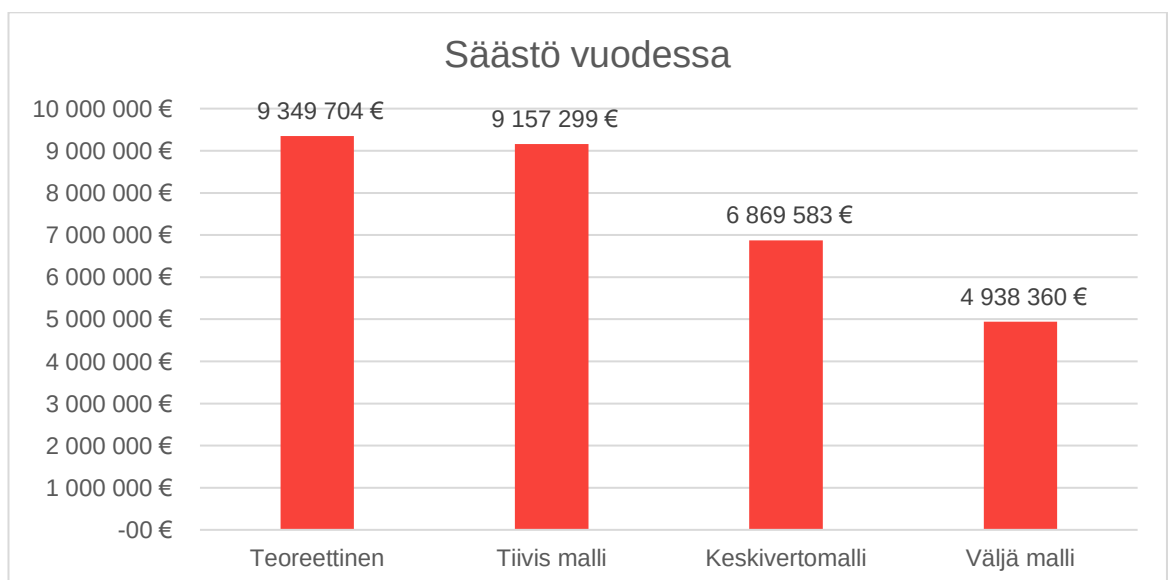

Erot kustannuksissa per oppilas/lapsi näkyvät alla olevassa taulukossa. Huomioitavaa on, että lapsimäärän vähentyessä väljästä mallista tulee jopa kalliimpi kuin nykytilanteesta. Lapsimäärän muutosten vaikutukset on asia, jota kannattaa harkita tarkkaan suunniteltaessa uutta palveluverkkoa.

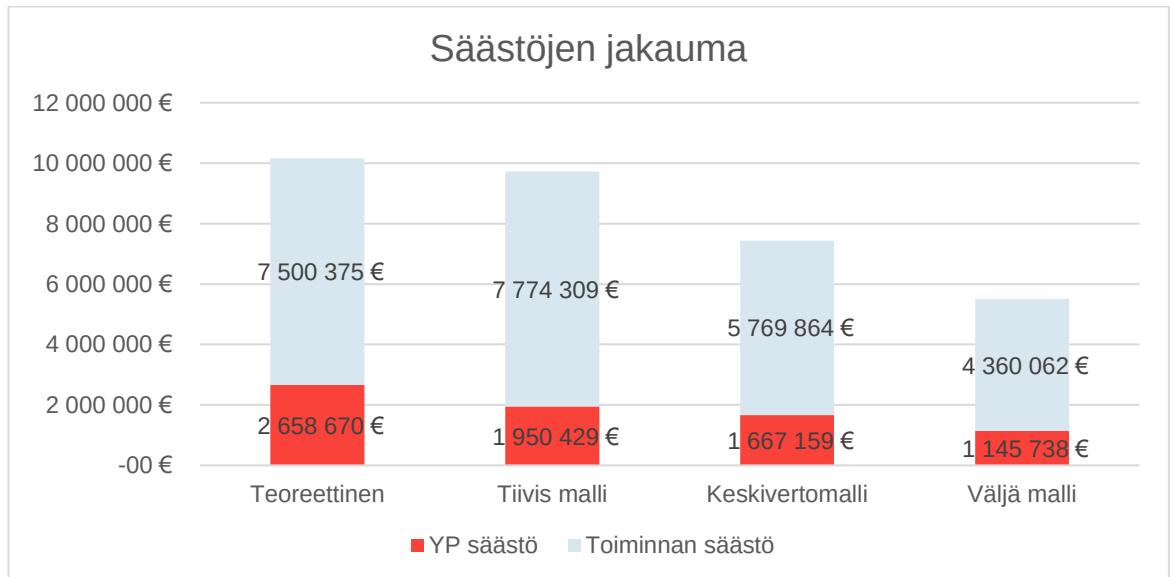

8.2. Säästöt

Eniten säästöjä syntyisi teoreettisessa mallissa. Se on kuitenkin lähinnä vain laskennallinen malli. Toteutettavista malleista eniten säästöpotentiaalia on tiiviissä mallissa. Säästöjä syntyisi yli neljä miljoonaa euroa verrattuna väljään malliin.

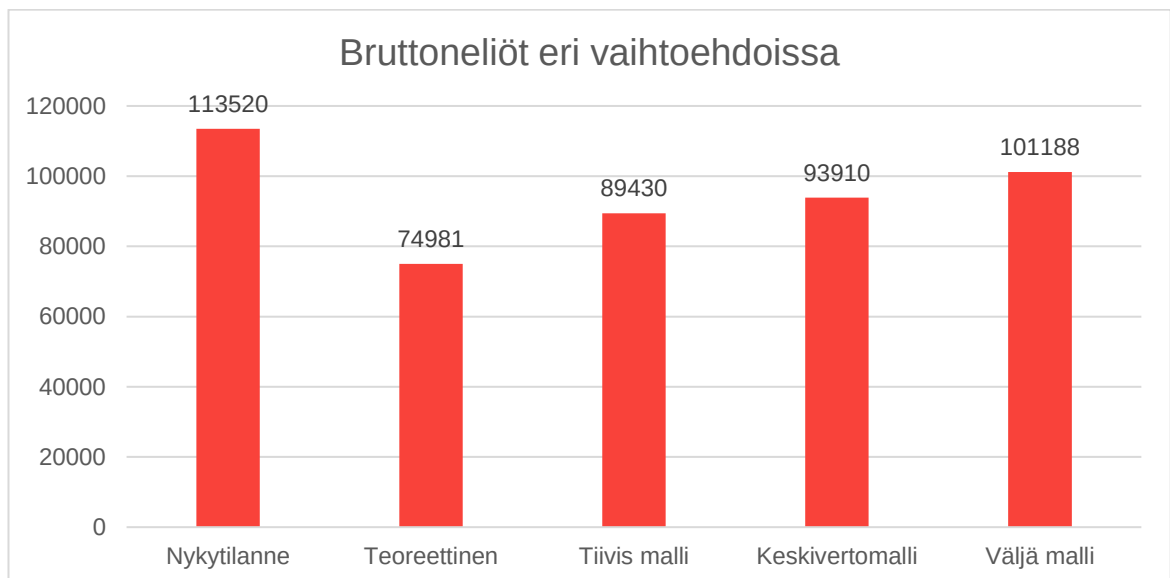

Alla näkyy säästöjen jako ylläpidosta syntyviin säästöihin ja toiminnan säästöihin. Suurimmat erot syntyvät toiminnan säästöistä ja se johtuu siitä, että tiiviissä mallissa yksiköt ovat isompia, jolloin resursseja on helpompi keskittää.

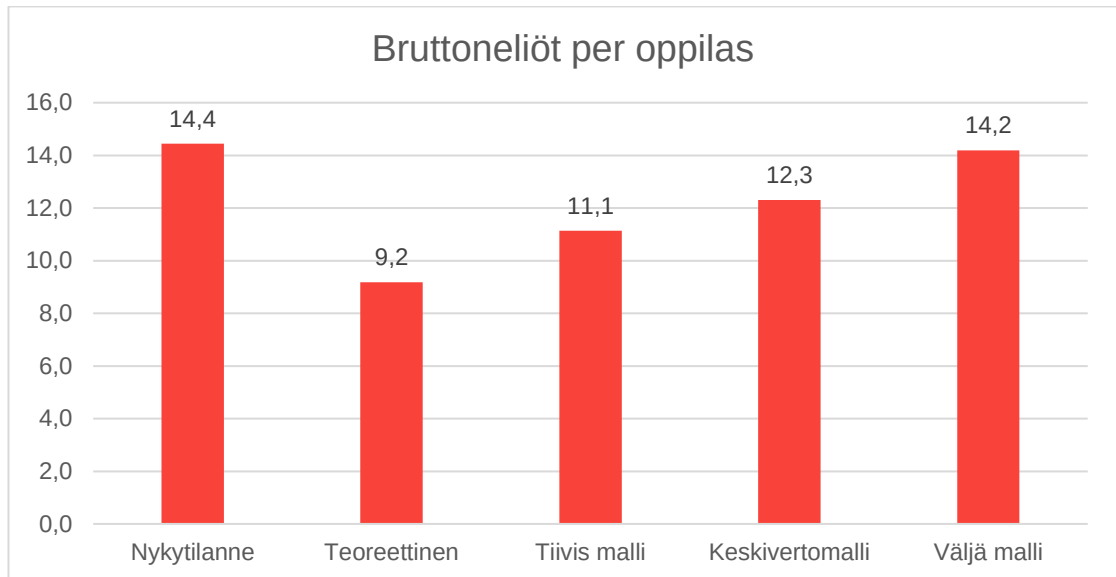

8.3. Bruttoneliöt eri malleissa

Bruttoneliöt nykyisissä rakennuksissa on yhteensä 113 520 brm². Malleissa pyritään lähemmäksi ohjemitoituksia, jolloin bruttoneliöitä on säästynyt. Tämä johtaa suoraan alempiin kiinteistökuluihin. Väljässä mallissa bruttoneliöt pienenisivät noin 12 000 bruttoneliöllä ja tiiviissä mallissa jopa 20 000 bruttoneliöllä.

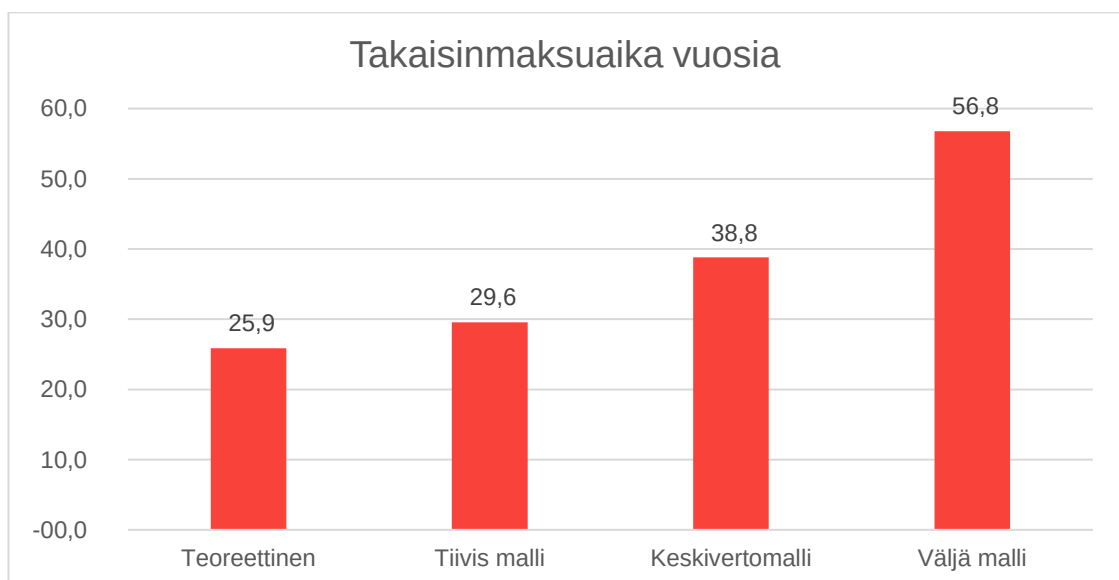

Koulujen osalta on vertailtu kokonaisbruttoneliöitä oppilasmäärän suhteen. Teoreettisessa mallissa päästäisiin jopa alle 9,2 brm² per oppilas. Tiivis malli olisi myös erittäin tehokas 11,1 brm² per oppilas. Väljä malli on hyvin lähellä nykytilaa.

8.4. Takaisinmaksuaika

Tämä on teoreettinen takaisinmaksuluku, jossa investointikustannukset on jaettu potentiaalisilla säästöillä verrattuna nykytilanteeseen. Tästä saadaan teoreettinen takaisinmaksuaika, jolloin investoinnit ovat maksaneet "itsensä takaisin".

9.

10. Johtopäätökset

Se, miksi jostain rakennuksesta luovutaan tulevaisuudessa, täytyy olla perusteltua ja hyvin harkittua. Uutta ei haluta eikä kannata rakentaa ennen kuin on päätetty, mistä vanhoista kiinteistöistä luovutaan. Yksi vaihtoehto, miten edetään vanhojen rakennusten suhteen seuraavan 20 vuoden aikana, on esitetty liitteessä 2.

Vanhojen rakennusten ylläpito tuottaa suuremman hiilijalanjäljen kuin uusien rakennusten ylläpito. Rakentamisen osalta vaikutus voi olla päinvastainen. Asian tarkempi tutkiminen vaatisi hiilijalanjälkilaskentaa.

Isompien yksiköiden osalta on helpompi joustaa tulevaisuuden muutoksiin asukas- ja lapsimäärän suhteen. Pienen yksikön kustannukset alkavat nousta nopeasti oppilas- tai lapsimäärän laskiessa, suuressa yksikössä on enemmän mahdollisuutta joustaa luokka- tai ryhmäkoossa. Henkilökunnan käyttö on niissä tehokkaampaa.

Huomioitavaa on, että tulevaisuudessa itäpuolelle rakennettavan monitoimitalon olisi lisäksi rakennettava uusi pysäköintitalo. Kaavoituksen kannalta on koko kokonaisuus otettava huomioon.

Riihimäen asukaslukua vuoteen 2040 on vaikea tarkasti ennustaa. Muuttovoittoa toivotaan, sillä syntyvyys on laskusuuntainen. Riihimäelle viime vuosina muuttaneet ovat monet olleet yli 65 vuotiaita. Toiveena on, että Riihimäki vetoaisi enemmän lapsiperheisiin. Tämän vuoksi palveluiden saatavuudella, saavutettavuudella ja laadulla on suuri vaikutus Riihimäen houkuttelevuuteen ja täten myös sen tulevaisuuteen.

Liitteet:

Liite 1. Kyselyn tulokset

Liite 2. Palveluverkon alustava toteutus suunnitelma
